మును, ముహుః = మాటిమాటికి, అభయమిచ్చు = ఆభయము నిచ్చుచున్నదియు, ఆవ్యక్తశ్రీం-అవ్యక్త=నశింపనటువంటి, శ్రీం=రూపలావణ్య సంపత్తుగలిగిన, లక్ష్మీం=లక్ష్మీదేవిని, ధ్యాయేత్ =ధ్యానింపవలయును.

తా. మిక్కిలి నవ్వుచున్న ముఖముగలిగినదియు, మెఱుపు కాంతి వంటి కాంతిగలిగిన శ్రేష్ఠమగు వస్త్రమును ధరించినదియు, ఆభరణములనేక సంపూర్ణురాలైనదియు, మరచిప్రకాశముగలిగినదియు, పస్యాంబరరూప మయిన కర్ణభూషణమును, పద్మములయొక్క జాటను, బంగారు పాత్రమును ధరించుచున్నదియు, భర్తయగు నారాయణమూర్తితోడ కూడియున్నదియు, భక్తులకు పలుమా అభయప్రదానముజేయుచున్నదియు, నశింపనటువంటి రూపలావణ్యసంపదగలిగినదియు నైన లక్ష్మీదేవిని భక్తుడైనవాడు ధ్యానింప వలయును.

ఇత్యాథర్వణరహస్యే - ఉత్తరభాగే
ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీహృదయస్తోత్రమ్
సంపూర్ణమ్.

శ్రీ గ స్తు.

నారాయణ హృదయము

ఆంధ్రవ్యాఖ్యానసహితము.

హరిః ఓమ్. అస్య శ్రీనారాయణహృదయస్తోత్రమహామంత్రస్య భార్గవఋషిః, అనుష్టుప్ఛన్దః లక్ష్మీనారాయణో దేవతా లక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః.

అథ న్యాసమ్.

ఓం నారాయణః పరంజ్యోతిరితి అఙ్గుష్ఠాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరంబ్రహ్మేతి తర్జనీభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరోదేవఇతి మధ్యమాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరంధామేతి అనామికాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరోధర్మఇతి కనిష్ఠికాభ్యాంనమః.
ఓం విశ్వం నారాయణస్సాక్షాదితి కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరోజ్యోతిరిత్యాది హృదయాయనమః.
ఓం నారాయణః పరంబ్రహ్మేతి శిరసేస్వాహా.
ఓం నారాయణః పరోదేవఇతి శిఖాయైవషట్.
ఓం నారాయణః పరంధామేతి కవచాయహుమ్.
ఓం నారాయణః పరోధర్మఇతి నేత్రాభ్యాంవౌషట్.
ఓం విశ్వం నారాయణస్సాక్షాదితి అస్త్రాయఫట్.

అఙ్గన్యాసకరన్యాసౌ

అథదిగ్బన్ధః.

ఓం ఐన్ద్ర్యాది దశదిశమ్, ఓం నమస్సుదర్శనాయ సహస్రారాయ హుం, ఫట్, బధ్నామి. నమశ్చక్రాయ స్వాహా, ఇతి ప్రతిదిశంయోజ్యం. ఐన్ద్ర్యాందిశి ఓం నమస్సుదర్శనాయ సహస్రారాయ హుం, ఫట్, బధ్నామి. నమశ్చక్రాయ స్వాహా (1), యామ్యాం దిశి.....స్వాహా (2), వారుణ్యాందిశి.....స్వాహా (3), కాబేర్యాందిశి..... స్వాహా (4).

అథ ధ్యానమ్.

శ్లో. ఉద్యదాదిత్యసంకాశం పీతవస్త్రం చతుర్భుజమ్,
శఙ్ఖచక్రగదాపాణిం ధ్యాయేల్లక్ష్మీపతిం హరిమ్.

టీ. ఉద్యత్...సంకాశం = ఉద్యత్ = ఉదయించుచున్న, ఆదిత్య సంకాశం=సూర్యునితో సమానమైన ప్రకాశముగలవాఁడును, పీతవస్త్రం - పీత=పచ్చనైన, వస్త్రం=చేలముగలవాఁడును, చతుర్భుజం=నాలుగు భుజములు గలవాఁడును, శంఖ...పాణిం - శంఖ=శంఖము, చక్ర = చక్రాయుధము, గదా=గద, పాణిం=హస్తములయందు గలవాఁడును, లక్ష్మీపతిం = శ్రీపతి యయిన, హరిం = శ్రీమహావిష్ణువును, ధ్యాయేత్ = (భక్తుఁడయినవాఁడు) ధ్యానము చేయవలయును.

తా. ఉదయించుచుండు సూర్యునికాంతివంటి కాంతిగలవాఁడును, పీతాంబరమును ధరించినవాఁడును, నాలుగుభుజములు గలవాఁడును, శంఖము చక్రము గద మొదలయినవి హస్తములయందు గలవాఁడును, లక్ష్మీపతియు నయిన శ్రీమహావిష్ణువును (భక్తుఁడయినవాఁడు) ధ్యానించవలెను.

త్రైలోక్యాధారశక్తిః తదుపరికమఠః తత్రచానంతభోగీ
తన్మధ్యే భూమిపద్మాం కులశిఖరదళం కర్ణికాభూతమేరుమ్

తత్రస్థంశాన్తమూర్తింమణిమయమకుటంకుణ్డలోద్భాసితాఙ్గం
లక్ష్మీనారాయణాఖ్యం సరసిజనయనం సంతతం చిన్తయామి.

టీ. త్రైలోక్యాధారశక్తిః - త్రైలోక్య = మూఁడులోకములకు, ఆధార=ఆధారభూతమయిన, శక్తిః=శక్తియు, తదుపరి=ఆయాధార శక్తిః పైన, కమఠః=ఆదికూర్మము, తత్రచ=ఆకూర్మమునందును, (అనఁగా తాఁబేటి యందును), అనన్తభోగీ = ఆదిశేషుఁడును, తన్మధ్యే = ఆశేషునియొక్క తల యందు, కులశిఖరదళం - కులశిఖర=కులపర్వతములనె, దళం = రేకులుగలది యును, కర్ణికాభూతమేరుం - కర్ణికాభూత=నడిమి మిద్దెయయిన, మేరుం= మేరుపర్వతముగల, భూమిపద్మాం = భూమియనెడి కమలమును, తత్రస్థం= అచ్చటనున్నవాఁడును, శాంతమూర్తిం=శాంతాకారుఁడును, మణిమయమకు టం - మణిమయ = రత్నవికారమయిన, మకుటం = కిరీటముగలవాఁడును, కుణ్డల ... అఙ్గం - కుణ్డల=మకరకుండలములచేత, ఉద్భాసిత=ప్రకాశింపఁ బడిన, అఙ్గం=శరీరము గలవాఁడును, లక్ష్మీనారాయణాఖ్యం = లక్ష్మీసహితుఁ డయిన, నారాయణాఖ్యం = నారాయణుఁడను పేరుగల, సరసిజనయనం= తామరపువ్వులవంటి, కన్నులుగల శ్రీమహావిష్ణువును, సంతతం = ఎల్లప్పుడును, చిన్తయామి=ధ్యానించుచున్నాఁడను.

తా. త్రిలోకముల కాధారశక్తియు, ఆశక్తిపైన ఆదికూర్మము నందు ఆదిశేషుఁడును, ఆ యాదిశేషునియొక్క శిరస్సునందుగల పర్వతము లనెడి రేకులుగలదియును, నడిమిమిద్దెయయిన మేరుపర్వతముగల భూమి యనెడి పద్మమునందు నివసించువాఁడును, శాంతస్వరూపుఁడును, రత్న మయమయిన కిరీటము, మకరకుండలములచేతఁ బ్రకాశింపఁబడినదేహము గలవాఁడును, పద్మములవంటి నేత్రములుగలవాఁడును, లక్ష్మీసహితుఁడు నగు నారాయణుఁడను పేరుగల శ్రీమహావిష్ణువును, నేనెల్లప్పుడును ధ్యానించు చున్నాఁడను.

అథ న్యాసః.

అస్యశ్రీ నారాయణ హృదయస్తోత్రమహామన్త్రస్య బ్రహ్మా ఋషిః, అనుష్టుప్ఛన్దః, నారాయణో దేవతా, నారాయణ ప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః.

ఓమ్.—నారాయణః పరంజ్యోతిరాత్మా నారాయణః పరః,
నారాయణ పరంబ్రహ్మ నారాయణ నమోస్తు తే. ౧

టీ. పరం=శ్రేష్ఠమయిన, జ్యోతిః=తేజస్సు, నారాయణః=నారాయణుఁడు, పరః=శ్రేష్ఠమయిన, ఆత్మా=ఆత్మస్వరూపము, (అనఁగా పరమాత్మ) నారాయణః=విష్ణువు, పరంబ్రహ్మ=పరం=పరోక్తమయిన, బ్రహ్మ=బ్రహ్మయు, (అనఁగా పరబ్రహ్మమును), నారాయణః=విష్ణువు, హేనారాయణ=ఓ శ్రీమహావిష్ణూ! తే=నీకొఱకు, నమః=నమస్కారము, అస్తు=అగుఁగాక.

తా. సులభము.

నారాయణః పరోదేవో ధాతా నారాయణః పరః,
నారాయణః పరంధాతా నారాయణ నమోస్తు తే. ౨

టీ. పరోదేవః=పరః=ఉత్తమమయినటువంటి, దేవః=దేవత, నారాయణః=శ్రీమన్నారాయణుఁడు, పరః=శ్రేష్ఠమయినటువంటి, ధాతా=సృష్టికర్త, నారాయణః=నారాయణుఁడు, పరం=శ్రేష్ఠమయిన, ధాతా=పోషకుఁడు, నారాయణః=విష్ణువు, హే నారాయణ...

నారాయణః పరంధామ ధ్యానం నారాయణః పరమ్,
నారాయణః పరోధర్మో నారాయణ నమోస్తు తే. ౩

టీ. పరం=శ్రేష్ఠమయిన, ధామ=స్థానము, నారాయణః=నారాయణుఁడు, పరం=శ్రేష్ఠమయిన, ధ్యానం=ధ్యానము, నారాయణః=నారాయణుఁడు, పరః=శ్రేష్ఠమయిన, ధర్మః=ధర్మము, నారాయణః=విష్ణువు, హే నారాయణ...

నారాయణః పరోవేద్యః విద్యా నారాయణః పరా,
విశ్వం నారాయణస్సాక్షాన్నారాయణ నమోస్తు తే. ౪

టీ. పరః=శ్రేష్ఠమయిన, వేద్యః=తెలియఁదగినవాఁడు, నారాయణః=విష్ణువు, పరా=శ్రేష్ఠమయినటువంటి, విద్యా=విద్య, నారాయణః=విష్ణువు, సాక్షాత్=ప్రత్యక్షముగా, విశ్వం=ప్రపంచము, నారాయణః=విష్ణువు, హే నారాయణ...

నారాయణాద్విధిర్జాతో జాతో నారాయణాద్భవః,
జాతో నారాయణాదింద్రో నారాయణ నమోస్తు తే. ౫

టీ. నారాయణాత్=విష్ణువువలన, విధిః=బ్రహ్మ, జాతః=పుట్టెను, నారాయణాత్=నారాయణునివలన, భవః=శివుఁడు, జాతః=పుట్టెను, నారాయణాత్=నారాయణునివలన, ఇన్ద్రః=ఇంద్రుఁడు, జాతః=పుట్టెను, హే నారాయణ...

రవిర్నారాయణస్తేజః చన్ద్రో నారాయణో మహాన్,
వహ్నిర్నారాయణస్సాక్షాన్నారాయణ నమోస్తు తే. ౬

టీ. రవిః=సూర్యుఁడనెడి, తేజః=తేజస్సు, నారాయణః=నారాయణుఁడు, చన్ద్రః=చంద్రుఁడనెడి, మహాన్=తేజస్సు, నారాయణః=నారాయణుఁడు, వహ్నిః=అగ్ని, సాక్షాత్=ప్రత్యక్షముగా, నారాయణః=విష్ణువు, హే నారాయణ...

నారాయణ ఉపాస్యస్సాక్షాద్గురుర్నారాయణః పరః
నారాయణః పరోబోధో నారాయణ నమోస్తు తే. ౭

టీ. ఉపాస్యః=ఉపాసనచేయఁదగిన దేవత, నారాయణః=విష్ణువు, సాక్షాత్=అగును. పరః=శ్రేష్ఠమయిన, గురుః=ఆచార్యుఁడు, నారాయణః=నారాయణుఁడు, పరః=శ్రేష్ఠమయినటువంటి, బోధః=బోధయు, నారాయణః=విష్ణువు, హే నారాయణ...

నారాయణఃఫలం ముఖ్యం సిద్ధిర్నారాయణస్సుఖమ్,
సేవ్యోనారాయణశ్శుద్ధః నారాయణ నమోస్తు తే. ౮

టీ. ముఖ్యం=ముఖ్యమయిన, ఫలం=ఫలము, నారాయణః = విష్ణువు, సుఖం=సుఖమును, నారాయణః=విష్ణువు, శుద్ధః = పరిశుద్ధుడయిన, సేవ్యః= సేవింపదగినవాడను, నారాయణః=విష్ణువు, హేనారాయణ = ఓనారాయణుడా ! తే=నీకొఱకు, నమః=నమస్కారము, అస్తు=అగుగాక.

అథ ప్రార్థనా.

నారాయణ త్వమేవాసి దహరాఖ్యే హృది స్థితః,
ప్రేరకః ప్రేర్యమాణానాం త్వయా ప్రేరితమానసః. ౯
త్వదాజ్ఞాం శిరసా ధృత్వా జపామి జనపావనమ్,

టీ. నారాయణ = నారాయణుడా ! త్వమేవ=నీవే, దహరాఖ్యే= దహరాకాశమనెడి పేరుగల, హృది = హృదయమందు, ప్రేర్యమాణానాం= ప్రేరింపబడుచున్న భూతములకు, ప్రేరకః=ప్రేరేపించువాడవై, స్థితః=ఉన్న వాడవు, అసి=అగుచున్నావు. త్వయా=నీచేత, ప్రేరితమానసః = ప్రేరేపింపబడిన మనస్సుగలవాడవై, త్వదాజ్ఞాం = త్వత్=నీయొక్క, ఆజ్ఞాం=ఆజ్ఞను, శిరసా=శిరస్సుచేత, ధృత్వా=ధరించి, జనపావనం=జనులను పవిత్రముజేయు నట్టిమంత్రమును, జపామి=జపించుచున్నాను.

తా. ఓ నారాయణుడా ! నీవే, దహరాకాశమనెడి పేరుగలహృదయమందు ప్రేరేపింపబడుచున్న భూతములకు ప్రేరకుడవై ప్రకాశించుచున్నాడవు. నేనును నీచే ప్రేరేపింపబడిన మనస్సుగలవాడనై నీయాజ్ఞ శిరసావహించి జనులను పవిత్రముజేయునట్టి మంత్ర మేదిగలదో దానిని జపించుచున్నాడను.

నానోపాసనమార్గాణాం భావకృద్భావబోధకః. ౧౦

భావార్థకృద్భవాతీతో భవసౌఖ్యప్రదో మమ,
త్వన్మాయామోహితం విశ్వం త్వయైవ పరికల్పితమ్. ౧౧

టీ. నానా = అనేకవిధములయిన, ఉపాసన = ఉపాసనలయొక్క, మార్గాణాం=మార్గములయొక్క, భావకృత్ - భావ=ఆ యభిప్రాయములను, కృత్=చేసినవాడవును, భావబోధకః-భావ = అభిప్రాయములను, బోధకః = బోధించువాడవును, భావార్థకృత్-భావ=సత్యములయిన,అర్థ=పదార్థములను, కృత్=నిర్మించినవాడవును, భవాతీతః=సంసారములను అతిక్రమించినవాడవును, త్వం=నీవు, మమ = నాకు, భవసౌఖ్యప్రదః = సంసార సౌఖ్యములనిచ్చువాడవు, విశ్వం = ప్రపంచము, త్వన్మాయామోహితం - త్వత్ = నీయొక్క, మాయా=మాయచేత, మోహితం=మోహింపబడినది, త్వయైవ=నీచేతనే, పరికల్పితం = సృష్టింపబడినది.

తా. సులభము.

త్వదధిష్ఠానమాత్రేణ సాసై సర్వార్థకారిణీ,
త్వమేతాంచ పురస్కృత్య సర్వకామాన్ప్రదర్శయ. ౧౨

టీ. త్వదధిష్ఠానమాత్రేణ-త్వత్ = నీయొక్క, అధిష్ఠానమాత్రేణ = ఆధారముచేతనే, సాసై=ఆమాయ, సర్వార్థకారిణీ = సర్వవస్తువులనునిర్మించునది, త్వం=నీవు, ఏతాం = ఈమాయను, పురస్కృత్య= ముందుంచుకొని, సర్వకామాన్=సమస్తమయిన కోరికలను, ప్రదర్శయ = చూపుమా.

తా. మాయను కల్పించి యీమాయచే సమస్తవస్తువులను నిర్మించుచేయునట్టి శ్రీమన్నారాయణుడవైన నీవు, ఆమాయను ముందుంచుకొని నామనోభీష్టములన్నియు నెఱవేరునట్లనుగ్రహింపుమా.

నమే త్వదన్యస్త్రాతాస్తి త్వదన్యన్నహిదైవతమ్,
త్వదన్యం నహిజానామి పాలకం పుణ్యవర్ధనమ్. ౧౩

టీ. మే=నాకు, త్వదన్యః=నీకంటెనితరుఁడు, త్రాతా = రక్షకుఁడు, నాస్తి=లేఁడు. త్వత్=నీకంటె, అన్యత్ = ఇతరమయిన, దైవతం = దేవత, నాస్తి=లేదు. త్వత్=నీకంటె, అన్యం = ఇతరుఁడయిన, పాలకం = రక్షకుని, పుణ్యవర్ధనం=పుణ్యములను వృద్ధిఁజొందించువానిని, వదామి హి=ఎఱుఁగను.

తా. శ్రీమన్నారాయణునికంటె రక్షకుఁడును దేవతయును లేదు. మఱియు నారాయణునికంటె రక్షించుచువానిని పుణ్యములను వృద్ధిఁజొందించువానిని నేనెఱుఁగను. (అనఁగా నారాయణుఁడే సర్వరక్షకత్వమును వహించినవాఁడనఁట.)

యావత్సాంసారికో భావో మనస్థో భావనాత్మకః,
తావత్సిద్ధిర్భవేత్సాధ్యా సర్వథా సర్వదా విభో. ౧౪

టీ. యావత్ = ఎంతవఱఁప, భావనాత్మకః = సంకల్పరూపమయిన, సాంసారికః = సంసారమునందుఁబుట్టిన, భావః=భర్మము, మనస్థః = మనస్సు నందున్నదో, హేవిభో=ఓ శ్రీమన్నారాయణుఁడా! తావత్ = అంతపర్యంతము, సర్వదా=ఎల్లప్పుడు, సర్వథా = సర్వప్రకారములచేత, సిద్ధిః = సిద్ధి, సాధ్యా = సాధింపఁబడినది, భవేత్ = అగును.

తా. శ్రీమన్నారాయణుఁడా! సంకల్పరూపమయిన సాంసారిక భర్మము మనస్సునం దెంతకాలముపఱకుండునో అంతపఱకు సర్వప్రయత్నములచేత నెల్లప్పుడును సిద్ధి సాధింపఁదగినది యగును.

పాపీనా మహమేకాగ్ర్యః దయాళూనాం త్వమగ్రణీః
దయనీయో మదన్యోస్తి తవ కోఽత్ర జగత్త్రయే. ౧౫

టీ. పాపీనాం=పాపాత్ములలోపల, అహమేవ=నేనే, అగ్ర్యః = ప్రథముఁడను, దయాళూనాం = దయావంతులలో, త్వమేవ = నీవే, అగ్రణీః=ముందువాఁడవు. తవ=నీకు, అత్ర = ఈ, జగత్త్రయే = మూఁడులోకముల

యందు, దయనీయః=కరుణింపఁదగినవాఁడు, మత్=నాకంటె, అన్యః=వేఱొ యివవాఁడు, కః=ఎవఁడు? అస్తి=కలఁడు. (అనఁగా ఎవఁడును లేఁడనుట.)

తా. నులభము.

త్వయాహం నైవ సృష్టశ్చేన్న స్యాత్తవ దయాళుతా,
ఆమయోవా నసృష్టశ్చే దౌషధస్య వృథోదయః. ౧౬

టీ. అహం=నేను, త్వయా=నీచేఁ, సృష్ట ఏవ=సృజింపఁబడినవాఁడను, నచేత్ =కాకపోయినట్లయిన, తవ=నీకు, దయాళుతా=దయ, నస్యాత్ =లేకపోవును. ఆమయోవా = రోగమేగాని, సృష్టః = సృజింపఁబడినది. నచేత్ = కాకపోయినట్లయిన, ఔషధస్య=ఔషధమయొక్క, ఉదయః = ఉత్పత్తి, వృథా=వ్యర్థమయినది, స్యాత్ =అగును.

తా. రోగమే లేనియెడల ఔషధమయొక్క యుత్పత్తి యేవిధమునఁ గా వ్యర్థమగునో; అదేవిధమునఁగా నేనును నీచేఁ సృజింపఁబడనియెడల నీదయాళుత్వము వ్యర్థమే యగును.

పాపసఙ్ఘపరిక్రాన్తః పాపాత్మా పాపరూపధృత్,
త్వదన్యః కోత్ర పాపేభ్య స్త్రాతాస్తే జగతీతలే. ౧౭

టీ. అహం = నేను, పాప...పరిక్రాన్తః పాప = పాపములయొక్క, సఙ్ఘ=సముదాయమునఁ, పరిక్రాన్తః=క్రమముఁబొందినవాఁడను, పాపాత్మా = పాపబుద్ధిగలవాఁడను, పాపరూపధృత్ = పాపరూపమును ధరించినవాఁడను, అత్ర=ఈ, జగతీతలే=భూప్రదేశమునందు, పాపేభ్యః = పాపములపలన, త్రాతా = రక్షించువాఁడు, మే=నాకు, త్వదన్యః = నీకంటె నితరుఁడు, కః= ఎవఁడు? అస్తే=ఉన్నాఁడు. (అనఁగా, ఎవఁడును లేఁడనుట.)

త్వమేవ మాతాచ పితా త్వమేవ
త్వమేవ బన్ధుశ్చ సఖా త్వ మేవ,

త్వమేవ సేవ్యశ్చ గురుస్త్వమేవ
త్వమేవ సర్వం మమ దేవదేవ. ౧౮

టీ. మాతా=తల్లి! త్వమేవ=నీవే! పితాచ=తండ్రియు, త్వమేవ=నీవే! బన్ధు=బంధువు, త్వమేవ=నీవే! సఖాచ=మిత్త్రుఁడును, త్వమేవ=నీవే! సేవ్యః=సేవింపఁదగినవాఁడు, త్వమేవ=నీవే! దేవదేవ = దేవోత్తముఁడవైన, ఓ శ్రీమహావిష్ణూ! మమ=నాకు, సర్వం=సమస్తమును, త్వమేవ=నీవే?

తా. నాకు తల్లి, తండ్రి, బంధువు, మిత్త్రుఁడు, సేవింపఁదగినవాఁడు, ఆచార్యుఁడు మొదలయిన వారందఱును, దేవోత్తముఁడవైన శ్రీమహావిష్ణువు తప్ప మఱియెవ్వరును కారనుట.

ప్రార్థనాదశకం చైవ మూలాష్టక మతఃపరమ్,
యః పఠేచ్ఛృణుయాన్నిత్యం తస్య లక్ష్మీస్థిరా భవేత్.

టీ. యః=ఎవఁడు! ప్రార్థనాదశకం=పదియయిన ప్రార్థనా శ్లోకములను, అతఃపరం = ఆనంతరమందు, మూలాష్టకం చ=ఎనిమిదియయిన మూలశ్లోకములను, నిత్యం=ఎల్లప్పుడు, పఠేత్=పఠించునో, శృణుయాత్=వినునో, తస్యైవ=వానికే, లక్ష్మీః = ఐశ్వర్యము, స్థిరా = నిశ్చలమయినది, భవేత్ = అగును.

తా. ఎవఁడు అనుదినము, ఈనారాయణహృదయమందుఁగల ప్రార్థనాశ్లోకములు పదియును, మూలశ్లోకము లెనిమిదియును శ్రద్ధతోఁ బఠించునో, లేక వినునో, అతఁడే స్థిరైశ్వర్యయుక్తుఁడగును.

నారాయణస్యహృదయం సర్వాభీష్టఫలప్రదమ్,
లక్ష్మీహృదయకం స్తోత్రం యదిచైతద్వినాకృతమ్. ౨౦
తత్సర్వం నిష్ఫలం ప్రోక్తం లక్ష్మీః క్రుధ్యతి సర్వదా,
ఏతత్సంకలితం స్తోత్రం సర్వాభీష్టఫలప్రదమ్. ౨౧

టీ. సర్వ...ప్రదం-సర్వ=సమస్తమయిన, అభీష్టఫల = కామితార్థములను, ప్రదం = ఇచ్చునట్టి, నారాయణస్య = శ్రీమన్నారాయణునియొక్క, మహృదయం=హృదయము, లక్ష్మీహృదయకం=లక్ష్మీహృదయమనెడి, స్తోత్రం = పొస్తోత్రము, ఏతత్...యదిచ-ఏతత్ = ఈలక్ష్మీహృదయముచేత, వినాకృతం యదిచ=విడువఁబడినట్లయిన, తత్ = ఆనారాయణహృదయము, సర్వం = సమస్తమును, నిష్ఫలం=వ్యర్థముగా, ప్రోక్తం=చెప్పఁబడినది, భవేత్=అగును. సర్వదా=ఎల్లప్పుడును, లక్ష్మీః=శ్రీమహాలక్ష్మి, క్రుధ్యతి=కోపముచేయుచున్నది. ఏతత్సంకలితం=ఈలక్ష్మీహృదయముచేతఁ గూడుకొనిన, స్తోత్రం=నారాయణహృదయస్తోత్రము, సర్వాభీష్టఫలప్రదం = సమస్తమయిన కామితార్థములను ఇచ్చునదిగా, భవతి=అగుచున్నది.

తా. సమస్తమయిన కామితార్థముల నొసఁగునట్టి నారాయణహృదయము లక్ష్మీహృదయముచే విడవఁబడినదైన, ఆనారాయణ హృదయమంతయును వ్యర్థముగాఁ జెప్పఁబడినది యగును. అందువలన ఎల్లప్పుడు లక్ష్మీదేవి కోపమునకు పాత్రులమగుదుముగాన, లక్ష్మీహృదయ సహితమయిన నారాయణహృదయమే సమస్తమయిన కామితార్థముల నొసఁగునట్టిది. (అనఁగా లక్ష్మీయొక్క కటాక్షమును గోరువారు లక్ష్మీనారాయణహృదయముల రెంటినిం బారాయణము సేయవలయును.)

జపేత్సంకలితం కృత్వా సర్వాష్టమవాప్నుయాత్,
నారాయణస్యహృదయమాదౌ జప్త్వా తతఃపరమ్. ౨౨
లక్ష్మీహృదయకం స్తోత్రం జపేన్నారాయణం పునః,
పునర్నారాయణంజప్త్వా పునర్లక్ష్మీహృదం జపేత్. ౨౩

టీ. సంకలితం = లక్ష్మీహృదయముతోఁ గూడుకొనిన దానినిగా, కృత్వా=చేసి, జపేత్=జపించవలయును. సర్వాభీష్టం = సమస్తకామితార్థమును, అవాప్నుయాత్=పొందును. ఆదౌ = మొదట, నారాయణస్యహృద

యం=నారాయణ హృదయమును, జప్త్వా=జపించి, తతఃపరం = ఆనంతరమందు, లక్ష్మీహృదయకం స్తోత్రం=లక్ష్మీహృదయస్తోత్రమును, జపేత్=జపించవలయును. పునఃమరల, నారాయణం = నారాయణ హృదయమును, జపేత్=జపించవలయును. పునఃతిరిగి, నారాయణం=నారాయణహృదయమును, జప్త్వా=జపించి, పునఃతిరిగి, లక్ష్మీహృదం = లక్ష్మీహృదయమును, జపేత్=జపించవలయును.

శా. ఎవఁడు, నారాయణహృదయమును లక్ష్మీహృదయముతోఁ జేర్చి జపించునో, అతఁడు సమస్తకామితార్థములను బడయును. నారాయణహృదయము మొదట జపించి, ఆనంతరము, లక్ష్మీహృదయమును జపించవలయును. మరల నారాయణహృదయమును జపించి ఆనంతరము లక్ష్మీహృదయమును జపించవలయును. (అనఁగా రెండుపర్యాయములు, లక్ష్మీనారాయణహృదయములను జపించవలయుననుట.)

తద్వద్ధోమాదికం కుర్యా దేతత్సంకలితం శుభమ్,
ఏవం మధ్యద్వివారేణ జపేత్సంకలితం శుభమ్. ౨౪

టీ. తద్వత్=అదేప్రకారముగా, హోమాదికం=హోమము మొదలయిన దానిని, కుర్యాత్=చేయవలయును. సంకలితం=సంకలితమనఁగా, ఏతత్=ఇది, శుభం=మంగళమయినది. ఏవం=ఈప్రకారము, మధ్యే=నడుమ, ద్వివారేణ=రెండుమాఱులు, సంకలితం=సంకలితముగా, జపేత్=జపించవలయును. శుభం=మంగళము, భవేత్=అగును.

శా. సులభము.

లక్ష్మీహృదయకే స్తోత్రే సర్వమన్యత్పురోదితమ్,
సర్వాన్ కామా నవాప్నోతి ఆధివ్యాధిభయం హరేత్.

టీ. లక్ష్మీహృదయకే = లక్ష్మీహృదయమనెడి, స్తోత్రే=స్తోత్రమందు, అన్యత్=ఇతరమయిన, సర్వం=సర్వము, ప్రకాశితం=ప్రకాశింపఁబడినది,

సర్వాన్ కామాన్ = సమస్తకోరికలను; అవాప్నోతి=పొందుచున్నాఁడు. ఆధి=మనోవ్యథ, వ్యాధి=రోగములు మొదలగువి, భయం=భయమును, హరేత్ = పోఁగొట్టును.

శా. ఎవఁడు పైని చెప్పఁబడినవిధముగా, నారాయణహృదయసహితమగు లక్ష్మీహృదయమును జపించునో, వాఁడు నారాయణహృదయమందు చెప్పఁబడని మనోభీష్టములన్నియుం బడయుటయేగాక, ఆధివ్యాధులవలన కలిగెడి భయమునుండి విడువఁబడినవాఁడగును. (అనఁగా లక్ష్మీదేవి కటాక్షమువలన ఆధివ్యాధులవలన కలిగెడిభయము నశించుననుట.)

గోప్యమేతత్సదా కుర్యాన్న సర్వత్ర ప్రకాశయేత్,
ఇతి గుహ్యతమం శాస్త్రం ప్రోక్తం బ్రహ్మాదిభిః పురా. ౨౫

టీ. ఏతత్=దీనిని, గోప్యం=రహస్యముగా, సదా=ఎల్లప్పుడు, కుర్యాత్=చేయవలయును. సర్వత్ర=ఆంతట, న ప్రకాశయేత్=ప్రకాశింపఁజేయఁగూడదు. ఇతి=ఇట్లని, పురా = పూర్వమందు, బ్రహ్మాదిభిః=బ్రహ్మ మొదలగువారిచేత, గుహ్యతమం=మిక్కిలిరహస్యమయిన, శాస్త్రం=శాస్త్రము, ప్రోక్తం=చెప్పఁబడినది.

శా. ఈ లక్ష్మీనారాయణహృదయస్తోత్రము పూర్వమందు, బ్రహ్మ మొదలగువారిచే మిక్కిలి రహస్యమయిన శాస్త్రమని చెప్పఁబడియుండుటవలన, దీని నెల్లప్పుడు నెవ్వరికిని దెలియకుండునట్లు మిక్కిలి రహస్యముగా జపించవలయును.

లక్ష్మీహృదయప్రోక్తేన విధినా సాధయేత్సుధీః,
తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన సాధయేద్ధోపయేత్సుధీః. ౨౬

టీ. లక్ష్మీహృదయప్రోక్తేన=లక్ష్మీహృదయములో చెప్పఁబడిన, విధినా=విధిచేత, (అనఁగా శాస్త్రముచేత), సుధీః=పండితుఁడు, సాధయేత్=సాధింప

వలయును. కస్మాత్ = ఏకారణమువలన, సుధీః = పండితుఁడు, సర్వప్ర
సర్వప్రయత్నములచేత, గోపయేత్ = రహస్యముగా కాపాడవలయును.
యేత్ = సాధింపవలయును.

కా. పండితుఁడయినవాఁడు, లక్ష్మీహృదయములో చెప్పఁబడి
ప్రకారము, ఈలక్ష్మీనారాయణ మనోమంత్రములయొక్క సిద్ధిని బొం
యును, అట్లు సిద్ధించినవానిని సర్వవిధములచేత మిక్కిలి రహస్య
కాపాడవలయును.(అనఁగా ఈలక్ష్మీనారాయణహృదయములను ఇంద
చెప్పఁబడి విధిప్రకారము జపించుచు లక్ష్మీదేవియొక్క అనుగ్రహా
పొందవలయుననుట.)

య శ్చైతత్పుస్తకం లిఖ్వాల్లక్ష్మీనారాయణాత్మకమ్,
భూతప్రేతపిశాచబేతాళ భయం నైవ తు సర్వదా.

టీ. లక్ష్మీనారాయణాత్మకం=లక్ష్మీనారాయణహృదయమనెడి, ఏక్ష
ము, పుస్తకం=గ్రంథము, యత్ర=ఎచ్చట, లిఖ్వేత్=ఉంచునో, తత్ర=అచ్చ
=భూమిం=భూత=భూతములవలన, ప్రేతా=పిశాచములవలన, బేతా
=బేతాళములవలన, భయం=భయము, సర్వదా=ఎల్లప్పుడు, నైవతు=ఉండ
యుండదు.

కా. లక్ష్మీనారాయణాత్మక మనెడి గ్రంథము ఎచ్చటుం
పుట భూతపిశాచబేతాళములవలనభయము ఎప్పటికిని ఉండదు. (ఆ
లవలనవచ్చు భూతపిశాచ బేతాళములు చేరవనుట.)

భృగువారే చతుర్దశ్యాం రాత్రౌ పూజయేత్పుస్తకద్వయమ్,
సర్వథా సర్వదా స్తుత్యం గోపయేత్సాధయేత్సుధీః.

టీ. భృగువారే=శుక్రవారమునందు, చతుర్దశ్యాం=పక్షప్రకారము, రాత్రౌ
రాత్రియందు, పుస్తకద్వయం=పుస్తకములరెంటిని, పూజయేత్ = పూజిం

పర్వదా = ఎల్లప్పుడు, పర్వథా = సర్వప్రకారములచేత, స్తుత్యం =
స్తోత్రమును, సుధీః = పండితుఁడు, గోపయేత్ = రక్షింపవలయును. సాధ
యేత్ = సాధింపవలయును.

కా. పండితుఁడు శుక్రవారమునందు పగలు రాత్రులయందును,
క్కినవారములయందు రాత్రులయందును, ఈ లక్ష్మీనారాయణహృదయ
ములుగల పుస్తకముల రెంటిని పూజింపవలయును; మఱియెల్లప్పుడు
ర్వవిధములచేత ఈ స్తోత్రములను సాధించుచు రక్షింపవలయును.

గోపనాత్సాధనాల్లోకే ధన్యో భవతి తత్త్వతః.

టీ. గోపనాత్ = రహస్యముగా రక్షించుటవలనను, సాధనాత్ =
సాధించుటవలనను, లోకే = లోకమందు, తత్త్వతః = నిజముగా, ధన్యః =
ధన్యుఁడు, భవతి=ఆగుచున్నాఁడు.

కా. ఈ లక్ష్మీనారాయణహృదయస్తోత్రములను, వీపండితుఁడు ఈ
లోకమందు రహస్యముగా రక్షించునో, సాధించునో, ఆపండితుఁడు శ్రీమహా
లక్ష్మియొక్క యనుగ్రహమును బొంది నిశ్చయముగా ధన్యుఁడగుచున్నాఁడు.

ఇత్యాథర్వణరహస్యే - ఉత్తరభాగే
నారాయణహృదయమ్
సంపూర్ణమ్.

చెన్నపురి : వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్‌వారి
'వావిళ్ల' ప్రెస్సున ముద్రితము.—1932.

శ్రీ రస్తు.

శ్రీ లక్ష్మీహృదయము

అంగన్యాసకరన్యాససహితము.

ఓం అస్య శ్రీ ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీహృదయస్తోత్ర మహామంత్రస్య ఋగ్వేదో ఋషిః

[illegible] ఛందాంసి-అనుష్టుబాదీనిచ్ఛందాంసి-ఆద్యా శ్రీ...మాద్యా శ్రీ - శ్రీఆది = శ్రీయనుగట్టి యమంచు [illegible] ఆది.....మాద్యా శ్రీ=ఆదిదేవతలక్ష్మీ హృదయస్తోత్ర [illegible] శ్రీమహాలక్ష్మీ, ఋషిరనుష్టుబాదీనిఛందాంసి [illegible] అనుష్టుబాది వానిఛందస్సులనీ-ఆద్యా శ్రీమహాలక్ష్మీ మొదలుగా [illegible] ఛందస్సులకు=ఈకొక్కమంత్రమునకైన ఛందస్సులు.

ఆద్యా శ్రీమహాలక్ష్మీ పరమేశ్వరీ [illegible] = శ్రీకాంతునిమొదటి [illegible] ఆదిమ, లక్ష్మీ పదమునకు పాశ్యరాలైన లక్ష్మీదేవతలో [illegible] గాయుండు దేవత.

శ్రీమ్ బీజమ్, హ్రీమ్ శక్తిః, క్లీమ్ కీలకమ్.

ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీ ప్రసాద సిద్ధిద్వారా జపే వినియోగః-ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీ=శ్రీయనుగట్టి యడిదేవతా మొదలుగా [illegible] మహాలక్ష్మీ కర్యమా పాశ్యరాయిన లక్ష్మీదేవతయొక్క అనుగ్రహసిద్ధికొఱకు, జపే=జపము [illegible] వినియోగ=సమర్పణము.

అంగన్యాసకరన్యాసమంత్రాః.

ఓం ఆద్యాశ్రీమహాలక్ష్మీదేవతాభ్యాం నమః—హృదయాయ. ఆద్యా శ్రీమహాలక్ష్మీహృదయమంత్రస్య

శ్రీమ్ బీజాభ్యాం నమః—గుహ్యాయ. అని గుహ్యమంత్రము, హ్రీమ్ శక్తిభ్యాం నమః—పాదయోః, పాదమూలయందును, ఐమ్ బలాభ్యాం నమః మూర్ధ్నాది పాదపర్యంత [illegible] న్యాసేన = బలయుక్తమగు, హృదయమంత్రము, పాదమూలయందును, న్యాసము చేయవలయును.

ఓం శ్రీమ్, హ్రీమ్, ఐమ్, కరతల కరపార్శ్వాభ్యాం నమః. శ్రీమ్... అంగుష్ఠాభ్యాం నమః. హ్రీమ్... తర్జనీభ్యాం నమః. ఐమ్ ... మధ్యమాభ్యాం నమః ; శ్రీమ్ ... అనామికాభ్యాం నమః హ్రీమ్...కనిష్ఠికాభ్యాం నమః ఐమ్ ... కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః శ్రీమ్ ... హృదయాయ నమః; హ్రీమ్...శిరసే స్వాహా; ఐమ్...శిఖాయైవషట్. శ్రీమ్...కవచాయ హుమ్. హ్రీమ్...నేత్రాభ్యాం వౌషట్, ఐమ్...అస్త్రాయ ఫట్.

భూర్భువస్సువరోమ్ ఇతి దిగ్బంధః. అని, దిగ్బంధము చేయనలయును. ఇవన్నీ తనచుట్టు [illegible] రక్షణముచేసి ఆవాహనయగునేమో [illegible] నాము.

అథ ధ్యానమ్.

హస్తద్వయేన కమలే ధారయన్తీం స్థిరాలయా
మావహన్తీం పుటకుచాం కాన్తాం మహాలక్ష్మీం విచిన్తయేత్. ౧

టీ. హస్తద్వయేన - హస్తద్వ హస్తములయొక్క, ద్వయేన=జంటచేత, కమలే=కమలములను, స్థిరాలయా - స్థ=స్థిరమైయుండు, ఆలయా=నివాసము చేత, ధారయంతీమ్=ధరించుచున్నదియు, పూర్ణకుంభమ్=పూర్ణ ముత్యాలహారములతో [illegible] పూర్ణ=ఆకొలతో [illegible] యుక్తాం = కూడు

శ్రీలక్ష్మీహృదయము

[illegible]లక్ష్మీ=మహాలక్ష్మిని, భక్త=భక్తుడయినవాడు, చింత[illegible]

[illegible]లయందు విలాసార్థముగా కమలములను ధరించుచున్న [illegible]నారములతోడను అంచెలతోడను ప్రకాశించుచున్నటు[illegible]లక్ష్మీ భక్తుడయినవాడు ధ్యానింపవలయును.

[illegible]యపీతవసనామరవిన్ననేత్రామ్
[illegible]హస్తామ్
[illegible]సపృక్కాం పద్మమాల్య-సంస్థామ్
[illegible]పద్మాయన్తీం పద్మపాదయుగాం జనిత్రీమ్.

[illegible]పీతవస్త్రామ్-పీత=పచ్చనైన, వస్త్ర=వస్త్రముగలిగినదియు, అరవింద నేత్రామ్-అరవింద=తామరపూవులవలె [illegible]త్రములుగలిగినదియు, పద్మ...పద్మహస్తామ్-పద్మ=కమల [illegible]స్త=అంటిలోగొనునొనినటువంటి, అభయ=అభయప్రదా [illegible]పూర్ణ ప్రకాశమునొసగునటువంటి, పద్మ [illegible]పూలమాలవంటి హారములుగలిగినదియు, ఉద్యత్ ...సవృక్ష [illegible]ఉర్వీ=ప్రపంచమందున్న, శతార్క=నూఱుసూర్యుల [illegible]ప్రభా=కాంతితోనున్నట్లు, పరమాకాశసంస్థామ్-పరమ= [illegible]ఆకాశ=పరమాత్మయందు విస్తరించియుండు, ఆకా=లోకమును, సం [illegible]స్థితియు, నిధీశ...జనిత్రీమ్-నిధి=బ్రహ్మదేవుడు, ఈశ=పాద [illegible]పూజ=నమస్కరించుచున్న, పాదయుగామ్=చరణద్వంద్వ [illegible]మ్రీమ్=రమ్మని పద్మములపై శల్లియమునటువంటి, లక్ష్మీమ్ [illegible]దేవిని=శక్తుడవనువాడు ధ్యానముచేయవలయును.

[illegible]పాదాబ్జమును ప్రకాశింపజేయునది. [illegible]జేత్ర [illegible]యును, అభయ వరప్రదానముల [illegible]పాద ఎక్కడ

[illegible]దేవి కమలములనంటి హస్తములుగలిగినది. [illegible]కాంతులుగలిగినది. [illegible]శోచనట్టి ప్రకాశములో శ్రీమహావిష్ణుయొక్క [illegible]యమును కాపాడుచుండి యున్నట్టిదియు, బ్రహ్మరుద్రులచే నమస్కరింపబడుచున్నటువంటి చరణద్వం [illegible]వము గలిగినదియు, పద్మసంభవుని [illegible]దేవి [illegible]వాడు ధ్యానింపవలయును.

[illegible]లక్ష్మీ కమలనాభి[illegible]పంచాశ పాణిం
[illegible]సుపర్ణాం సుపర్ణాంక పద్మాభ హస్తద్వయోపేతాన్యాం
[illegible]ధ్యాత్వా మహాశ్రీం పఠేత్ మన్త్రరాజం విశేషేణ.

టీ. పీతవస్త్రామ - పీత=పచ్చనైన, వస్త్ర=వస్త్రముగలిగినదియు, సువర్ణాంగీమ్ - సువర్ణ=బంగారమువంటి, అంగీ=శరీరముగలిగినది, పద్మ... ద్వయాన్వితామ్-పద్మ=కమలములవంటి, హస్త=హస్తములయొక్క, ద్వయ=రెంటిచేత, అన్వితామ్=కూడుకొనిన యటువంటి, లక్ష్మీమ్=లక్ష్మీదేవిని. ధ్యాత్వా=ధ్యానించి, ప=ఆ ధ్యానించు పురుషుడు, ఇతి=ఈవిధానమున, మంత్రేణ=లక్ష్మీ మంత్రప్రభావమునొక, భూమిపతిం=రాజును, వశే=తనకు.

తా. పీతాంబరధారిణియు, బంగారముతో సమానమగు [illegible]కాంతి గలిగినదియు, పద్మమువంటి హస్తములు [illegible]రెంటిని ధ్యానించుటచే పద్మము, తులసీయు [illegible]మాదిగానును.

[illegible]మాసులుంగమ్ గదాఖేటే పాశపాత్రం చక్రిచ్ఛతో
[illegible]వాగం బిభ్రాణ మోజోధిక బిభ్రతీన్నిధిమూర్ధని.

టీ. మాసులుంగమ్=మాదిపండును, గదా=గదను, ఖేటే=బాణమును, పాశపాత్రం చ=పాశపాత్రయును, బిభ్రతీ=ధరించుచున్న [illegible]వాగమ్= [illegible]ధరించుచున్నటి, బిభ్రతీ=ధరించుచున్న, అన్వితామ్=కూడిన [illegible]లయినని పూర్వశ్లోకములో వున్నది.

తా. సులభము.

ఓమ్, శ్రీమ్, హ్రీమ్, ఐమ్.

వన్దే లక్ష్మీం పరశివమయీం శుద్ధజామ్బూనదాభామ్
తేజోరూపాం కనకవసనాం సర్వభూషోజ్జ్వలాఙ్గీమ్
బీజాపూరం కనకకలశం హేమపద్మం దధానా
మాద్యాం శక్తిం సకలజననీం సర్వమాఙ్గల్యయుక్తామ్. ౧

టీ. పరశివమయీమ్=ఉత్తమమంగళస్వరూపిణియు, శుద్ధ జాంబూనదాభామ్-శుద్ధ=పరిశుద్ధమయిన, జాంబూనద=బంగారముయొక్క, ఆభామ్ = కాంతివంటికాంతిగలిగినదియు, తేజోరూపామ్=తేజస్వరూపిణియు, కనకవసనామ్=బంగారువస్త్రముగలిగినదియు, సర్వ...అంగీమ్ - సర్వభూష = సమస్త భూషణములచేత, ఉజ్జ్వలా=ప్రకాశించుచున్న, అంగీమ్=శరీరముగలిగినదియు, బీజాపూరమ్=బీజాంకుర రూపమయిన కర్ణభూషణమును, కనకకలశమ్=బంగారుకలశమును, హేమపద్మమ్=బంగారుకమలమును, దధానామ్ = ధరించుచున్నదియు, ఆద్యామ్=ప్రధానురాలయిన, శక్తిమ్=శక్తియయినదియు, సకలజననీమ్ - సకల=సమస్తలోకములకు, జననీమ్ = తల్లియయినదియు, సర్వ... యుక్తామ్- సర్వ=సమస్తములయిన, మాంగల్య=శుభములతోడ, యుక్తామ్ = కూడుకొన్నటువంటి, లక్ష్మీమ్=లక్ష్మీదేవిని, వందే=నమస్కరించుచున్నాఁడను.

తా. సర్వోత్తమ మంగళస్వరూపిణియు, నిర్మలమగు బంగారుకాంతి వంటికాంతిగలిగినదియు, తేజస్వరూపిణియు, బంగారువస్త్రమును ధరించుచున్నదియు, సర్వాభరణములచేఁ ప్రకాశించుచుండు దేహముగలిగినదియు, బీజాంకుర రూపమయిన కర్ణభూషణమును, బంగారుకలశమును, బంగారుకమలమును ధరించుచున్నదియు, ముఖ్యురాలైదియు, శక్తిస్వరూపిణియు, సమస్త శుభములతోడ ప్రకాశించుచున్నదియు, నైనసిన్ను భక్తుఁడయిన నేను నమస్కరించుచున్నాఁడను.

శ్రీమత్సౌభాగ్యజననీం స్తౌమి లక్ష్మీం సనాతనీమ్
సర్వకామఫలావాప్తిసాధనైకముఖావహామ్ ౨

టీ. శ్రీమత్...జననీమ్-శ్రీమత్=సంపత్తుగలిగినదియు, సౌభాగ్య=సౌభాగ్యమును, జననీమ్=పుట్టించునదియు, సనాతనీమ్ = పురాతనురాలయినదియు, సర్వ...ముఖావహామ్ - సర్వ=సమస్తమయిన, కామ = కోరఁబడినటువంటి, ఫల=ఫలములయొక్క, అవాప్తి=పొందుటకు, సాధన=సాధనమయినటువంటి, ఏక=ముఖ్యమయినటువంటి, సుఖ=పుణ్యరూపసుఖమును, ఆవహామ్ = కలుగఁజేయుచున్నటువంటి, లక్ష్మీం=లక్ష్మీదేవిని, స్తౌమి=స్తుతించుచున్నాను.

తా. సంపత్తుగలిగినదియు, సంపత్తును కలుగఁజేయునదియు, సనాతనురాలైనదియు, భక్తులచేఁ గోరఁబడినవి యెల్లవి బొందుటకు సాధనమయిన పుణ్యరూప సుఖమును కలుగఁజేయుచున్నటువంటి లక్ష్మీదేవిని భక్తుఁడయిన నేను నమస్కరించుచున్నాఁడను.

స్మరామి నిత్యం దేవేశి త్వయా ప్రేరితమానసః
త్వదాజ్ఞాం శిరసా ధృత్వా భజామి పరమేశ్వరీమ్. ౩

టీ. దేవేశి- దేవ=దేవతలకు, ఈశి=ప్రభువురాలయిన యోలక్ష్మీదేవీ! త్వయా=నీచేత, ప్రేరితమానసః=ప్రేరింపఁబడిన, మానసః=చిత్తముగలవాఁడై, నిత్యం=ఎల్లప్పుడు, త్వాం=నిన్ను, స్మరామి=స్మరించుచున్నాను. త్వదాజ్ఞాం - త్వత్=నీయొక్క, ఆజ్ఞాం=ఆజ్ఞను, శిరసా=శిరస్సుచేత, ధృత్వా=ధరించి, పరమేశ్వరీం=పరమేశ్వరియైన నిన్ను, భజామి=సేవించుచున్నాను.

తా. [illegible]

సమస్తసంపత్సుఖదాం మహాశ్రియమ్
సమస్తకల్యాణకరీం మహాశ్రియమ్
సమస్తసౌభాగ్యకరీం మహాశ్రియమ్
భజామ్యహం జ్ఞానకరీం మహాశ్రియమ్.

టీ. సమస్త...సుఖదాం - సమస్త=సమస్తసంపత్తులకు, కరీం=సంపత్తులను, సుఖ=సుఖములను, దాం=ఇచ్చుచున్నటువంటి, మహా శ్రియం-మహత్=అధికమయిన, శ్రీయం=వైభవాంగరిగినటువంటియు, సమస్త...మహాశ్రీయాం-సమస్త=సమస్తమయినకళ్యాణ=శుభములను, కరీం=చేయుచున్నటువంటియు, మహాశ్రియం-మహత్=అధికమయిన, శ్రీయం=ఆసీమాన్యసంపత్తులు గలిగినటువంటియు, సమస్త...కరీం - సమస్త = సమస్తమయిన, సౌభాగ్య=సౌభాగ్యములను, కరీం=చేయుచున్నటువంటియు. మహాశ్రియం - మహత్=అధికమయిన, శ్రీయం=సౌందర్య సంపత్తుగలిగినటువంటియు, జ్ఞానకరీం-జ్ఞాన=జ్ఞానమును, కరీం=చేయుచున్నటువంటియు. మహాశ్రియం=మహత్=అధికమయిన, శ్రీయం=లావణ్యసంపత్తు గలిగినటువంటియు లక్ష్మీదేవిని, భజామి = నమస్కరించుచున్నాడను.

శా. సులభము.

విజ్ఞానసంపత్సుఖదాం మహాశ్రియమ్
విచిత్రవాగ్భూతికరీం మనోరమామ్
అనంతసౌభాగ్యసుఖప్రదాయినీమ్
నమామ్యహం భూతికరీం హరిప్రియామ్. 7

టీ. విజ్ఞాన...దాం-విజ్ఞానసంపత్ = శాస్త్రజ్ఞానసంపత్తులకు, సుఖ = సౌఖ్యమును, దాం = ఇచ్చుచున్నటువంటియు. మహాశ్రియం - మహత్ = అధికమయిన, శ్రీయం=భవభావాన్వాది సంపద్రూపిణియయినటువంటియు, విచిత్రకరీం - విచిత్ర=ఆశ్చర్యకరమయిన, వాగ్భూతి=వాక్సంపత్తును, కరీం = చేయుచున్నటియు, సుఖోదయాం = సుఖపరులను చేయుటయందు, అనంత...ప్రదాయినీం, అనంత=అంతము లేనటువంటి, సౌభాగ్యసుఖ = సౌభాగ్యసుఖమును, ప్రదాయినీం=ఇచ్చుచున్నటువంటియు, భూతికరీం - భూతి=సంపద్వ్యవస్థను కరీం=చేయుచున్నటువంటియు, హరిప్రియాం - హరి=శ్రీమహావిష్ణువు

నకు, ప్రియాం=ప్రియురాలును, అహం=నేను, నమామి=నమస్కరించుచున్నాడను.

శా. సులభము.

సమస్తభూతాన్తరసంస్థితా త్వమ్
సమస్తచిత్తేశ్వరి విశ్వరూపే
త్వాం ప్రాప్య చాన్యద్వ్యతిరిక్తవస్తు
త్వత్పాదపద్మం ప్రణమామ్యహం శ్రీ. 8

టీ. హే శ్రీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, సమస్త...సంస్థితా - సమస్త=సమస్తమయిన, ఇతర=ప్రాణులయొక్క, అంతర = లోపటి ప్రదేశమునందు, సంస్థితా=ఉన్నదానవు, సమస్త...విశ్వరూపే - సమస్త=సమస్తమయిన, చిత్తే శ్వరీ - భక్త=భక్తులు, ఈశ్వరీ=ప్రభువులాలవు, విశ్వరూపే=ప్రపంచస్వరూపిణివి. కావున, త్వత్=నీకంటె, వ్యతిరిక్త=ఇతరమయిన, వస్తు = పదార్థము, అన్యత్=మఱియొకటి, నాస్తి=లేను, హే శ్రీ=ఓలక్ష్మీదేవి! అహమ్=నేను, త్వత్పాదపద్మం-త్వత్=నీయొక్క, పాదపద్మమ్=పాదారవిందములకు, ప్రణమామి =నమస్కరించుచున్నాడను.

శా. సులభము.

దారిద్ర్యదుఃఖౌఘతమోనిహన్త్రీ
త్వత్పాదపద్మం మయి సన్నిధత్స్వ,
ప్రసాదపద్మోద్భవపద్మపాణే
కృపాకటాక్షైరభిషించ మాం శ్రీ. 9

టీ. ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వమ్ = నీవు, దారిద్ర్య...నిహన్త్రీ-దారిద్ర్య = దరిద్రత్వమువలనైన, దుఃఖ = దుఃఖములయొక్క, ఓఘ = సమూహములనెడు, తమః = అంధకారమును, నిహన్త్రీ = నశింపఁజేయు

చున్నదానవు, మయి = నాయందు, త్వత్పాదపద్మమ్ - త్వత్ = నీయొక్క, పాదపద్మమ్ = పాదారవిందమును, సన్నిధత్స్వ = ఉంపుమా? హే శ్రీః = ఓలక్ష్మీదేవీ! దీనా = దీనులయొక్క, ఆర్తి = దుఃఖమును, విచ్ఛేదన = నశింపఁజేయుటకు, హేతుభూతైః = కారణములయినటువంటి, కృపాకటాక్షైః - కృపా = దయారస పరిపూరితములయిన, కటాక్షైః = కడగంటి చూపులచేత, మామ్ = నన్ను, అభిషంచ = తడుపుమా, అనఁగా నీయొక్క కటాక్షవీక్షణములను నాయందు ప్రసరింపఁజేయుమని భావము.

విష్ణుస్తుతిపరాం లక్ష్మీం స్వర్ణవర్ణస్తుతిప్రియామ్
వరదాభయదాం దేవీం వందే త్వాం కమలేక్షణే. ౮

టీ. కమలేక్షణే = కమలములవంటి నేత్రములుగలిగిన యోలక్ష్మీ దేవీ! విష్ణుస్తుతిపరామ్ - విష్ణు = భర్తయగు శ్రీమహావిష్ణువు యొక్క, స్తుతి = స్తోత్రమునందు, పరామ్ = ఆసక్తురాలయినటువంటి, స్వర్ణవర్ణ - స్వర్ణ = బంగారముయొక్క, వర్ణ = కాంతివంటి కాంతిగలిగిన, స్తుతిప్రియామ్ - స్తుతి = భక్తులయొక్క స్తుతికి, ప్రియామ్ = ప్రీతికారిణివైనటువంటి, వరదాభయదాం - వరదా = వరములను ఇచ్చుచున్నటువంటి, అభయదాం = అభయదానమును జేయుచున్నటువంటి, దేవీం = దేవతాస్వరూపిణివైన, లక్ష్మీం = భక్తులను గటాక్షించుచున్నటువంటి, త్వాం = నిన్ను, వందే = నమస్కరించుచున్నాఁడను.

తా. సులభము.

అంబ ప్రసీద కరుణాసు దయార్ద్రదృష్ట్యా
మాం త్వత్కృపాద్రవిణగేహమిమం కురుష్వ
ఆలోకయ ప్రణతహృద్గతశోకహంత్రీ
త్వత్పాదపద్మయుగళం ప్రణమామ్యహం శ్రీః. ౯

టీ. హే అంబ! జగజ్జననివైన యోలక్ష్మీదేవీ! కరుణాసు = ఆపన్నులయిన శ్రీలయందు, దయార్ద్రదృష్ట్యా - దయా = కృపారసముచేత, ఆర్ద్ర = తడుపఁబడిన, దృష్ట్యా = చూపుచేత, ప్రసీద = అనుగ్రహింపుమా! ఇమం = ఈ, మాం = నన్ను, త్వం = నీయొక్క, కృపా = దయారసమనెడు, ద్రవిణ = ధనసంపత్తులకు, గేహం = మందిరమునుగాను, అనఁగా నీకృపా పాత్రునిగా, కురుష్వ = చేయుమాయని భావము. ప్రణత... హంత్రీ - ప్రణత = భక్తుల యొక్క, హృత్ = మనస్సులను, గత = పొందినటువంటి, శోక = దుఃఖమును, హంత్రీ = నశింపఁజేయుచున్న, హే శ్రీః = ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్పాదపద్మయుగళం - త్వత్ = నీయొక్క, పాదపద్మయుగళం = పాదారవింద ద్వంద్వమును, అహం = నేను, ప్రణమామి = నమస్కరించుచున్నాఁడను. ఆలోకయ = అనుగ్రహింపుమా.

తా. సులభము.

శాంత్యై నమోస్తు శరణాగతరక్షణాయై
కాంత్యై నమోస్తు కమనీయగుణాశ్రయాయై
క్షాంత్యై నమోస్తు దురితక్షయకారణాయై
ధాత్ర్యై నమోస్తు ధనధాన్యసమృద్ధిదాయై. ౧౦

టీ. శాంత్యై = శాంతస్వరూపిణివైన, శరణాగతరక్షణాయై - శరణాగత = శరణుచొచ్చినవారిని, రక్షణాయై = రక్షించుచున్నదానవైన, కాంత్యై = కాంతిస్వరూపిణివైన, కమనీయగుణాశ్రయాయై - కమనీయ = మనోహరములయిన, గుణ = సద్గుణములకు, ఆశ్రయాయై = నిలయురాలవైన, క్షాంత్యై = క్షమాస్వరూపిణివైన, దురితక్షయకారణాయై, దురిత = పాపములయొక్క, క్షయ = నాశనమునకు, కారణాయై = కారణస్వరూపిణివైన, ధాత్ర్యై = సకల లోకములను ధరించుచున్నదానవైన, ధనధాన్య = ధనధాన్యములయొక్క, సమృద్ధి = సంపత్తును, దాయై = ఇచ్చుచున్నదానవైన.

శక్త్యై నమోస్తు శశిశేఖరసంస్థితాయై
రక్త్యై నమోస్తు రజనీకరసోదరాయై
భక్త్యై నమోస్తు భవసాగరతారకాయై
మత్యై నమోస్తు మధుసూదనవల్లభాయై ౧౧

టీ. శక్త్యై=శక్తిస్వరూపిణియైన, శశిశేఖర = చంద్రశేఖరునియందు, సంస్థితాయై = ఉన్నదానయైన, మధుసూదన...వల్లభాయై = విష్ణువునకు ప్రియురాలైన. రక్త్యై = రక్తిస్వరూపిణియైన, రజనీకరసోదరాయై = చంద్రునికి, సోదరాయై = సహోదరియైన, భక్త్యై = భక్తిస్వరూపిణియైన, భవసాగరతారకాయై - భవ = సంసారమనెడు, సాగర= సముద్రమును, తారకాయై = దాటింపజేయుదానయైన, మత్యై = బుద్ధిస్వరూపిణియైన, మధుసూదనవల్లభాయై - మధుసూదన = విష్ణుమూర్తికి, వల్లభాయై = ప్రియురాలైన.

లక్ష్మ్యై నమోస్తు శుభలక్షణలక్షితాయై
సిద్ధ్యై నమోస్తు సురసిద్ధసుపూజితాయై
ధృత్యై నమోస్తు మధుమర్దనభంజనాయై
గత్యై నమోస్తు పరమస్థితదాయకాయై. ౧౨

టీ. లక్ష్మ్యై = లక్ష్మీస్వరూపిణియైన, శుభలక్షణ... లక్షితాయై - శుభ = మంగళకరములైన, లక్షణ = చిహ్నములచేత, లక్షితాయై = కూడిన్నదానయైన, సిద్ధ్యై = సిద్ధిస్వరూపిణియైన, సుర...సుపూజితాయై - సుర = దేవతలచేతను, సిద్ధ = సిద్ధులచేతను, సుపూజితాయై = మిక్కిలి పూజింపబడుచున్నదానయైన, ధృత్యై = ధైర్యస్వరూపిణియైన, మధు = దుర్గలిని, భంజనాయై = నశింపజేయుచున్న దానయైన, గత్యై = జ్ఞానస్వరూపిణియైన, పర...దాయకాయై - పర = ఉత్తమమైన,

[illegible] = [illegible] = ధైర్యమును, దాయకాయై

చ్ఛేచుస్వరూపిణియైన.

దేవ్యై నమోస్తు దివిదేవగణార్చితాయై
భూత్యై నమోస్తు భువనార్తివినాశనాయై
దాంత్యై నమోస్తు ధరణీధరవల్లభాయై
పుష్ట్యై నమోస్తు పురుషోత్తమపత్నికాయై. ౧౩

టీ. దేవ్యై = దేవరూపస్వరూపిణియైన, దివి = స్వర్గలోకమునందు, దేవగణ = దేవసమూహములచేత, అర్చితాయై = పూజింపబడుచున్నదానయైన, భూత్యై = ఐశ్వర్యస్వరూపిణియైన, భువన=సమస్తలోకములలోని, ఆర్తి = పీడను, వినాశనాయై = నశింపజేయుచున్న దానయైన, దాంత్యై = ఇంద్రియనిగ్రహస్వరూపిణియైన, ధరణీ...వల్లభాయై-ధరణీధర = విష్ణు హార్తికి, వల్లభాయై = ప్రియురాలైన, పుష్ట్యై = పుష్టిస్వరూపిణియైన, పురుషోత్తమపత్నికాయై - పురుషోత్తమ = విష్ణువునందు, పత్నికాయై= ప్రేమ గలిగినటువంటి.

సుప్రీతదాత్ర్యై సుతరామోహిన్యై
నమోస్తు తే సర్వభయోపహారిణ్యై
శ్రీవిష్ణుపాదస్థలసంస్థితాయై
నమోనమ: సర్వవిభూతిదాయై. ౧౪

టీ. సుప్రీత...దాత్ర్యై - సుప్రీత = మిక్కిలి యిష్టమైన, దారిద్ర్య = దరిద్రస్వరూపమనెడు, తమ= అంధకారమును, అపహారిణ్యై= నశింపచేయించుచున్న దానయైన, సర్వ...హారిణ్యై-సర్వభయ = సమస్తభయములను, అపహారిణ్యై = పోగొట్టుచున్నదానయైన, శ్రీవిష్ణు...సంస్థితాయై - శ్రీ = సంపత్స్వరూపియైన, విష్ణు = విష్ణువియొక్క, పాదస్థల = పాదమునందు,

ఆవిర్భావ్యై=నివసించియున్న దానవైన, సర్వ...దాత్రై-సర్వ=సమస్తమును, సమృద్ధులను, దాత్రై = ఇచ్చునట్టి, కుక్షయే = కడుపు, నమో = నమస్కారము నమస్కారము, అస్తు=అగుగాక.

జయతు జయతు లక్ష్మీర్లక్షణాలంకృతాఙ్గీ
జయతు జయతు పద్మా పద్మసద్మాభివన్ద్యా,
జయతు జయతు విద్యా విష్ణువామాఙ్కసంస్థా
జయతు జయతు సమ్యక్సర్వసంపత్కరశ్రీః ౧౫

టీ. లక్షణా...ఆఙ్గీ-లక్షణ=శుభలక్షణములచేత, అలంకృత = అలంకరింపబడిన, ఆఙ్గీ = శరీరముగలిగినదియు, పద్మా = తామరలందుండునదియు, పద్మ...పద్మాభి-పద్మసద్మ=బ్రహ్మదేవునిచేత, అభివన్ద్యా = నమస్కరింపదగినదియు, విద్యా = సకలవిద్యాస్వరూపిణియు, విష్ణు...సంస్థా - విష్ణు = విష్ణువుయొక్క, వామాఙ్క = ఎడమతొడయందు, సంస్థా=ఉన్నదియు, (అనగా కూర్చున్నదియు), సమ్యక్ = లెస్సగా, సర్వ...శ్రీ-సర్వ = సమస్తమయిన, సంపత్ = సంపత్తులను, కర = చేయునట్టి, శ్రీ=కటాక్షముచేయగలిగినదియు.

జయతు జయతు దేవీ దేవసఙ్ఘాభిపూజ్యా
జయతు జయతు భద్రా భార్గవీ భాగ్యరూపా,
జయతు జయతు నిత్యా నిర్మలజ్ఞానవేద్యా
జయతు జయతు సత్యా సర్వభూతాన్తరస్థా. ౧౬

టీ. దేవ...పూజ్యా - దేవసఙ్ఘ = దేవబృందములచేత, అభిపూజ్యా= పూజింపదగినదియు, దేవీ = దేవతాస్వరూపిణియు, భద్రా = దుఃఖనాస్వరూపిణియు, భార్గవీ=భృగువంశమునందు పుట్టినదియు, భాగ్యరూపా = భాగ్యస్వరూపిణియు, నిత్యా = నిత్యస్వరూపిణియు, నిర్మలజ్ఞాన...నిర్మల=పరిశుద్ధమయిన, జ్ఞాన=జ్ఞానమువేత, వేద్యా = తెలిసికొనదగినదియు, సత్యా=

సర్వస్వరూపిణియు, సర్వభూతాన్తరస్థా...భ్యా = సమస్తమయిన, భూత = ప్రాణులయొక్క, అన్తరస్థా =అంతరంగమునం దుండునదియు.

జయతు జయతు రమ్యా రత్నగర్భాన్తరస్థా
జయతు జయతు శుద్ధా శుద్ధజామ్బూనదాభా,
జయతు జయతు కాన్తా కాన్తిమద్భాసికాఙ్గీ
జయతు జయతు క్షాన్తా క్షిప్రమాగచ్ఛ సౌమ్యే ౧౭

టీ. రమ్యా=సుందరాకారిణియు. రత్న...స్థా-రత్నగర్భా=భూదేవియొక్క, అన్తరస్థా=హృదయమునందుండునదియు. శుద్ధా=పరిశుద్ధస్వరూపిణియు, శుద్ధ...జామ్బూ-శుద్ధ=నిర్మలమయిన, జామ్బూనద=బంగారముయొక్క, ఆభా=కాంతివంటి కాంతిగలిగినదియు, కాన్తా = మనోహరాకారసదియు, కాన్తి...కాఙ్గీ-కాన్తి...భాసిత=కాంతిగలిగిన, భాసిత=ప్రకాశించుచున్న, అఙ్గీ =శరీరము కలిగినటువంటి. లక్ష్మీ=లక్ష్మీదేవి, జయతు జయతు=మిక్కిలి పరోత్కృష్టముగాలై ప్రవర్తింపుగాక. సౌమ్యే=మనోజ్ఞస్వరూపిణివగు ఓ లక్ష్మీదేవీ! క్షాన్తాసతీ=శాంతురాలవై, క్షిప్రం=వ్యవధిలేకుండా. ఆగచ్ఛ = నాగృహమునకు రమ్మా.

యస్యాస్త్వి కలాయాస్త్రివిధలోకాస్సృష్టా ధాత్ర్యా
రుద్రాస్తే కలిప్రముఖాస్తేవా?
జీవన్తి సచ్చేపి సకృత్క్షయస్తే
ప్రభవన్త్యేవాస్తాం పరిపాయియమస్తే ౧౮

టీ. యస్యాస్త్రి=ఏలక్ష్మీదేవియొక్క, కలాయాస్త్రి=ఏకకళవలన, కమలోద్భవాద్యాస్త్రి=బ్రహ్మదిదేవతలయిన, రుద్రాస్తే=ఏకాదశరుద్రులును, కలిప్రముఖాస్తేవా?=కలిప్రముఖులైన రాక్షసులుకూడ నెట్లుండగలిగినటువంటి, జీవన్తి=జీవించుచున్నారో, సచ్చే=సమస్తమయిన, తే= వారందఱును, సకృత్క్షయ=

బాహాదిక సామర్థ్యములలోఁ దా మునుంగొనినవారలై, కామాయమానా = భ్రాంతులై, ప్రభుత్వం=లోకైశ్వర్యమును, ఆప్తాః=పొందిరి.

శా. లక్ష్మీదేవియొక్క ఒక కళవలనఁ బ్రహ్మాదిదేవతలును, వీరాదిక ఋద్రులను, ఇంద్రుఁడు మొదలుగాఁగల సమస్తమయిన దేవతలను, నానా విధసామర్థ్యములలోఁ గూడుకొనినవారలయి దీక్షాయుక్తులయి ప్రభుత్వమునుబొందినవారలై వీఁ చుచున్నారు.

ముఖబీజమ్. ఓం-హ్రాం-హ్రీం-ఆం-ఆం-యం-రం-లం-వం.

కలేఖ నిటలే విభర్మ్యమ లేపం విస్మజ్యాన్తరమ్
త్వయా విలిఖితవ్యమేతదితి తత్ఫల ప్రాప్తయే,
తదన్తికఫలం స్ఫుటం కమలవాసిని శ్రీరిమాం
సమర్పయ సముద్రికాం సకలభాగ్యసంసూచికామ్. ౧౯

టీ. కమలవాసిని=కమల=కమలమునందు, వాసిని=వసించునది, హే శ్రీక=ఓలక్ష్మీదేవీ! విధిక=బ్రహ్మదేవుఁడు, మమ=నాయొక్క, నిటలే=నొసటి యందు, యత్=ఏ, అంతరం=చోటును, విస్మజ్య=వదలి, లిఖం=అతిరహస్యమైన, లలాట=వ్రాసెనో, తత్=ఆ, వీతత్=ఈస్థలము, త్వయా=నీచేత, కర్తవ్య ప్రాప్తయే=తత్=అసౌభాగ్యరూపమయిన, ఫల=ఫలమయొక్క, ప్రాప్తయే=పొందుటకొఱకు, విజ్ఞాపయామి=ప్రార్థించుచున్నాను, ప్రార్థయామి = ప్రార్థించుచున్నాను. త్వన్నిటల=నీయొక్క, లేఖినం=వ్రాత, తదన్తిక ఫలం=తత్=అసౌభాగ్యమే, అన్తికఫలం=సమీపఫలముగాఁ గలదిగను, (అనఁగా భిక్షుకాలమునకే సౌభాగ్యఫలము నిచ్చునట్టిదియని భావము), స్ఫుటం=స్ఫుటమయినది కాను, భవత్=అగుచున్నది. ఆతఁ = ఈకారణమువలన, సకలభాగ్యసంసూచికాం=సకల=సమస్తములను, భాగ్య=సౌభాగ్యములను, సంసూచికాం=తెలియఁజేయుచున్న, సముద్రికాం=చిహ్నముతోఁగూడుకొన్న, క్షమాం = ఈ

యపమానాన్ని. మమ=నాయొక్క. నిటలే=నొసటియందు, సమర్పయ = ఉంచుమా.

శా. కమలవాసినియగు లక్ష్మీదేవి బ్రహ్మదేవుఁడు నానాసటీయమగు వ్రాయునట్టి లిపి ఎచ్చటవడలెనో ఆస్థలమునందు భిక్షుకాలములోనే సమస్త సౌభాగ్యము గలుగఁజేయునట్టి చిహ్నముతోఁగూడిన స్ఫుటమయిన [illegible] వ్రాయుమా యని ప్రార్థించుచున్నాఁడను.

పాదన్యాసమ్. ఓం - ఆం - ఈం - శ్రీం - హ్రీం - పం - కమ - లాం - రం.

కలయా తే యథా దేవి జీవన్తి సచరాచరాః
తథా సంపత్కరీ లక్ష్మీ సర్వదా మాం బ్రహ్మసీ మే. ౨౦

టీ. హే శ్రీక=ఓలక్ష్మీదేవీ! తే = నీయొక్క, కలయా = ఒకకళచేత, చరాచరాః=స్థావరజంగమములతోఁ గూడుకొనిన, లోకాః = లోకములు, యథా = ఏలాగున, జీవన్తి = జీవించుచున్నవో, తేషాం = ఆలోకములకు, సంపత్కరీ = సంపత్తులను చేయుచున్నదానవగాను, లక్ష్మీ = ఆలోకములను శోభాయమానముచేసి పోషించుచున్నదానవగాను, దేవీ = దేవతాస్వరూపమునిగాను, దయసి = ఆనుచున్నావో, తథా = అటాగున, మాం = నన్ను, బ్రహ్మసీ = ఎల్లప్పుడు, మే = నాయొక్క, సంప్రసీద = అనుగ్రహమును చేయుమా!

యథా విష్ణుర్భ్రమతి భక్తో స్వకలాది దస్మిదేశయత్
తథైవ స్వకలాది లక్ష్మీ మయి సమ్యక్ప్రసీదతు. ౨౧

టీ. [illegible] = లక్ష్మీదేవీ! యథా = ఏలాగున, విష్ణుం = నారాయణమూర్తి, చక్రం = భక్తులయిన వాయువు, స్వకలాం = తనయొక్కకళను, నిక్షిపతి=ఎల్లప్పుడు. స్థాపయతునట్లు, నిక్షిపేయమ్ = ఉంచెనో, తద్వత్ = అలాగునే, విష్ణం = నీవు, స్వకలాం = స్వీయమహిమాశక్తిని, మయి=నిష్కపటభక్తుఁడైన వాయువు, సమ్యక్ = లెస్సగా, ప్రసీదతు=కృపఁజూ

సర్వసౌఖ్యప్రదే దేవి భక్తానామభయప్రదే,
అచలాం కురు యత్నేన కళాం మయి నివేశ్యతామ్. ౫౫

టీ. సర్వ...ప్రదే - సర్వ = సమస్తమయిన, సౌఖ్య = సౌఖ్యము లను, ప్రదే = ఇచ్చుచున్నటువంటి, భక్తానాం = భక్తులకు, ఆభయప్రదే = అభయదానమును చేయుచున్నటువంటి, హేదేవి = ఓలక్ష్మీదేవీ! మయి = నాయందు, తాం = ఆ, కళాం = కీకళను, నివేశ్య = ఉంచి, యత్నేన = ప్రయత్నముచేత, అచలాం = స్థిరమయినదానినిగా, కురు = చేయుమా!

తా. సమస్తసుఖములను గలుగఁజేయుచున్నటువంటి భక్తులకు అభయప్రదానమును జేయుచున్నటువంటి యోలక్ష్మీదేవీ! నాయందు సమస్త సౌభాగ్యముల నిచ్చునట్టి నీకళను స్థిరముగానుండులాగున నొనర్పుమా!

ముదాస్తామ్మత్కాలే పరమపదలక్ష్మీస్ఫుటకళా
పదా వైకుంఠశ్రీర్నివసతు కళా మే నయననయోః,
వసేత్సత్యే లోకే మమ వచసి లక్ష్మీవరకళా
శ్రియః శ్వేతద్వీపే నివసతు కళా మే స్వకరయోః. ౫౬

టీ. పరమపద...స్ఫుటకళా - పరమపద = పరమపదమునందలి, లక్ష్మీ = లక్ష్మీదేవియొక్క, స్ఫుట = స్ఫుటమయిన, కళా = కళ, మత్ = నాయొక్క, ఫాలే = నొసటియందు, ముదా = సంతోషముచేత, అస్తాం = ఉండునుగాక. కళా = కళాస్వరూపిణియగు, వైకుంఠశ్రీ = వైకుంఠమునందుండెడు లక్ష్మీ, పదా = పాదములయొక్క, నయనయోః = నేత్రములయందు, నివసతు = ఉండుగాక. సత్యే = సత్యస్వరూపమయిన, లోకే = లోకమునందలి, లక్ష్మీ = లక్ష్మీదేవియొక్క, వర = శ్రేష్ఠమయిన, కళా = కళ, మమ = నాయొక్క, వచసి = వాక్కునందు, వసేత్ = ఉండునను, శ్వేతద్వీపే = శ్వేతద్వీపమునందలి, శ్రియః = లక్ష్మీదేవియొక్క, కళా = కళ, మే = నాయొక్క, స్వకరయోః = స్వకీయమయిన, కరయోః = హస్తములయందు, నివసతు = ఉండుగాక.

బీజాక్షరబీజము. ఓం, హ్రాం, హ్రీం, హ్రూం, హ్రైం, హ్రౌం, హ్రం, హ్రః.

తావన్నిత్యం మమాంగేషు శ్రీరాద్యా శ్రీకలా వసేత్
సూర్యాచంద్రమసౌ యావన్నాభ్యాం లక్ష్మీపతిశ్రియా. ౫౭

టీ. తీరాద్యా = పాలసముద్రమునందరి, శ్రీకలా - శ్రీ = లక్ష్మీదేవి యొక్క, కళా = కళ, మమ = నాయొక్క, అంగేషు = సమస్తావయవములయందు, నిత్యం = ఎల్లప్పుడును, తావత్ = మిక్కిలి, వసేత్ = ఉండునుగాక. యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, సూర్యాచంద్రమసౌ = సూర్యచంద్రులు, ఆస్తాం = ఉందురో, తావత్ = అంతకాలపర్యంతము, లక్ష్మీపతిశ్రియా = లక్ష్మీనారాయణులు, మమ = నాయొక్క, అంగేషు = అవయవములయందు, నివసతాం = రహస్యులైయుందురుగాక.

సర్వమంగళసంపూర్ణా సర్వైశ్వర్యసమన్వితా,
ఆద్యాద్యశ్రీర్మహాలక్ష్మీ శ్వేతకళా మయి తిష్ఠతు. ౫౮

టీ. హేరమే = ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వం = నీవు, సర్వమంగళసంపూర్ణా - సర్వ = సమస్తమయిన, మంగళ = శుభములచేఁ, సంపూర్ణా = సంపూర్ణమైన, సర్వై...సమన్వితా - సర్వ = సంపూర్ణమయిన, ఐశ్వర్య = ఐశ్వర్యముతోడ, సమన్వితా = కూడియున్నదానవు. ఆద్యాద్యశ్రీర్మహాలక్ష్మీ - అద్యా = సమస్తకృత్యములకు మొదటిదానవు, ఆద్యశ్రీ = ఆదిలక్ష్మివి, మహాలక్ష్మీ = మహాలక్ష్మివి, త్వత్ = నీయొక్క, కళా = కళ, మయి = నాయందు, తిష్ఠతు = ఉండుగాక.

ఆబ్రహ్మ నిలయం హ్యస్తంభపర్యంతం ప్రకాశికా
సర్వైశ్వర్యప్రదా మేస్తు శ్వేతకళా మయి సంస్థితా.

టీ. అజ్ఞాన = అజ్ఞానమనెడు, తిమిరం = అంధకారమును, నాస్తం = నశింపఁజేయుటకొఱకు, శుద్ధజ్ఞానప్రకాశికా-శుద్ధ = పరిశుద్ధమయిన, జ్ఞానప్రకాశికా!= జ్ఞానప్రకాశస్వరూపిణివి, త్వష్ = నీయొక్క, కలా = కళ, మయి = నాయందు, పంస్థితాపత్ = ఉన్నదై, మే = నాకొఱకు, సర్వైశ్వర్యప్రదా-సర్వ = సమస్తమయిన, ఐశ్వర్య = ఐశ్వర్యములను, ప్రదా= ఇచ్చునట్టిదివా, అస్తు = అగుఁగాక.

తా. అజ్ఞానమనెడు అంధకారమును పోఁగొట్టునట్టి శుద్ధజ్ఞానప్రకాశస్వరూపిణివైన నీయొక్కకళ నాయందు స్థిరముగా నుండి నాకు సమస్తైశ్వర్యములను గలుగఁజేయుఁగాక.

అలక్ష్మీం హరతు త్వత్ప్రం తమస్సూర్యప్రభా యథా,
వితనోతు మమ శ్రేయ: త్వత్కలా మయి సంస్థితా. ౭౭

టీ. త్వత్కలా-త్వత్ =నీయొక్క, కలా=కళ, మయి = నాయందు, పంస్థితాపత్ = ఉన్నదై, సూర్యప్రభా=సూర్యునియొక్క కాంతి, యథా= విధమున, తమ: = చీకటిని, హరతి = నశింపఁజేయుచున్నట్లు, తథా = అటులగున, మమ = నాయొక్క, అలక్ష్మీం = దరిద్రమును, త్వత్ప్రం = నీవు మాత్రమే, హరతు = నశింపఁజేయుటకాక, మమ = నాయొక్క, శ్రేయ: = శ్రేయస్సును, వితనోతు = విస్తరింపఁజేయుఁగాక.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ ! నీయొక్కకళ నాయందు స్థిరముగానున్నదై సూర్యునియొక్కకాంతి అంధకారమును వేగమున పోఁగొట్టునట్లు నీవే విధముగా నాయొక్కదారిద్ర్యమును శీఘ్రముగా నశింపఁజేసి శ్రేయస్సును వృద్ధిపఱుచుఁగాక.

ఐశ్వర్యమంగళా త్వత్తో త్వత్కలాయాం విధీయతే,
మయి తస్మాత్కృపాస్త్యేవ పాత్రమస్మి స్థితస్తవ ౭౮

త్రీ. అలక్ష్మీ=దారిద్ర్యము, త్వత్తో = నీవలన, త్వత్కలాయాం=నీయొక్కకళ యందు, ఐశ్వర్యమంగళా - త్వత్ = నీయొక్క, కలాయాం = కళయందు, ఐశ్వర్యమంగళా-ఐశ్వర్య=ఐశ్వర్యములయొక్కయు, మంగళ = శుభములయొక్కయు, ఉత్పత్తి: = ఉత్పత్తి, విధీయతే = చేయఁబడుచున్నది. తస్మాత్ = అందువలన, అహం = నేను, కృతార్థ: = కృతార్థుఁడనుగా, అస్మి=అగుచున్నాను. త్వత్ = నీయొక్క, కృపా = దయాకటాక్షములకు, (అనఁగా దయాదృష్టికి), పాత్రం= పాత్రుఁడనుగా, అస్మి = అగుచున్నాను.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ! నాయందుండు నీయొక్కకళ ఐశ్వర్యమంగళములను గలుఁగఁజేయుచున్నది గనుక, నేను కృతార్థుఁడనగుటయొకాక నీయొక్క కటాక్షమునకు పాత్రుఁడను గూడుచున్నాను.

భవదాపేక్షభాగ్యస్థో భాగ్యవానస్మి భార్గవి,
త్వత్ప్రసాదాన్నవిత్రోహం లోకమాతర్నమోస్తు తే.

త్రీ. భార్గవి=శ్రీగురుమాత్రి సంబంధమునందుండిన యోలక్ష్మీదేవి! భవదాపేక్షభాగ్యస్థ: - భవత్ =నీయొక్క, ఆపేక్ష=ప్రత్యేకమయిన, భాగ్య = సౌభాగ్యమునను, అస్థ: = తగినయుండి, అహం = నేను, భాగ్యవాన్ = భాగ్యవంతుఁడనుగా, అస్మి = అగుచున్నాను. తే = నీవలన, త్వత్ప్రసాదాత్ = నీయొక్క ప్రసాదమువలన, నవిత్ర: = పవిత్రుఁడనుగా, అహం = నేను, లోకమాతర్ = లోకమాతవయిన ఓ దేవీ! తే = నీకు, నమ: = నమస్కారము, అస్తు = అగుఁగాక.

తా. భృగుమహర్షియొక్కయు పుట్టినయిల్లయిన యోలక్ష్మీదేవీ! నీయొక్క ప్రత్యేకమయిన పుణ్యసౌభాగ్యములను గలిగియుండి ఐశ్వర్యమిచ్చుటవలనగుటయొకాక నీయొక్క యథార్థమయిన కృపవలన పవిత్రుఁడనుగా నయినాను నీకు నమస్కారమొనరించుచున్నాఁడను.

పునాసి మాం త్వత్కలయైవ యస్మా
దతస్సమాగత్యమమాగ్రతస్త్వమ్,
పరంపదం శ్రీర్భవ సుప్రసన్నా
మయ్యచ్యుతే నప్రవిశాదిలక్ష్మీ. 30

టీ. పరంపదం శ్రీః=ఓపరమ పదమునందుండెడు లక్ష్మీదేవీ! యస్మాత్ = ఏకారణమువలన, త్వం = నీవు, మాం = నన్ను, త్వత్కలయైవ - త్వత్ = నీయొక్క, కలయైవ=కళచేతనే, పునాసి = పరిశుద్ధునిగాఁ జేయుచున్నావో, అంతః = ఈకారణమువలన, త్వం = నీవు, మమ = నాయొక్క, అగ్రతః= ఎదుటికి, సమాగత్య = వచ్చి, సుప్రసన్నా = మిక్కిలిప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా! హేఆదిలక్ష్మీ = ఓఆదిలక్ష్మీ! మయి = నాయందు, ప్రవేశ = ప్రవేశింపుమా! అచ్యుతే = నారాయణమూర్తియందు, నప్రవిశ = ప్రవేశింపకుమా!

తా. పరమపదమునందుండెడి యోలక్ష్మీదేవీ! నీకళనాయందుండుట వలన నేను పవిత్రుడఁనైతిని, నీవు నాయెదుటికి వచ్చి ప్రసన్నరాల వగుము, శ్రీమన్నారాయణమూర్తినిఁ జేరకు; నాయందే స్థిరముగా నుండుమా!

శ్రీవైకుంఠస్థితేలక్ష్మీ సమాగచ్ఛమమాగ్రతః,
నారాయణేనసహ మాం కృపాదృష్ట్యావలోకయ. 30

టీ. శ్రీవైకుంఠ స్థితే - శ్రీ = సంపత్కరమయిన, వైకుంఠ = వైకుంఠమునందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, లక్ష్మీ = ఓలక్ష్మీదేవీ! మమ = నాయొక్క, అగ్రతః = పురోభాగమునకు, నారాయణేనసహ = నారాయణమూర్తితోఁ గూడ, సమాగచ్ఛ = రమ్ము. మాం = నన్ను, కృపాదృష్ట్యా - కృపా = కరుణారసముచేత పరిపూరితమయిన, దృష్ట్యా = చూపుచేత, అవలోకయ = చూడుమా!

సత్యలోకస్థితే లక్ష్మీ త్వంమమాగచ్ఛ సన్నిధిమ్,
వాసుదేవేనసహితా ప్రసీద వరదా భవ. 32

టీ. సత్యలోకస్థితే-సత్యలోక = సత్యలోకమునందు, స్థితే = ఉన్నటువంటి, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, వాసుదేవేన=నారాయణమూర్తితోడ, సహితా = కూడుకొన్నదానవై, మమ=నాయొక్క, సన్నిధిం = సమీపమును గూర్చి, ఆగచ్ఛ=రమ్ము, ప్రసీద=అనుగ్రహింపుమా! వరదా=వరమునిచ్చునట్టి దానవుగా, భవ=అగుమా!

శ్వేతద్వీపస్థితే లక్ష్మీ శీఘ్రమాగచ్ఛ సువ్రతే,
విష్ణునాసహితా దేవి జగన్మాతః ప్రసీద మే. 33

టీ. శ్వేతద్వీపస్థితే-శ్వేతద్వీప=శ్వేతద్వీపమునందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, సువ్రతే=శ్రేష్ఠములయిన పాతివ్రత్యాదివ్రతములుగలిగిన, హే లక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! విష్ణునా=విష్ణువుతోడ, సహితా = కూడుకొన్నదానవై, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఆగచ్ఛ=రమ్ము. హేజగన్మాతః=త్రిలోకజననివైన, హే దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాకు, ప్రసీద=అనుగ్రహమును జేయుమా.

క్షీరాబ్బుధిస్థితేలక్ష్మీ సమాగచ్ఛ సమాధవే,
త్వత్కృపాదృష్టిసుధయా సతతం మాం విలోకయ 34

టీ. క్షీరాంబుధిస్థితే-క్షీరాంబుధి=పాలసముద్రమునందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, సమాధవే=నారాయణమూర్తితోఁ గూడుకొన్నటువంటి, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్కృపాదృష్టిసుధయా-త్వత్ = నీయొక్క, కృపాదృష్టిసుధయా =అమృతమువంటి దయారసముచేత నిండింపఁబడినచూపుచేత, సతతం = ఎల్లప్పుడు, మాం=నన్ను, విలోకయ=చూడుమా!

రత్నగర్భాస్థితే లక్ష్మీ పరిపూర్ణా హిరణ్మయా,
సమాగచ్ఛ సమాగచ్ఛ స్థిత్వాశు పురతో మమ. 35

టీ. రత్నగర్భాసిలే=భూమియందు, స్థిలే = ఉన్నచోటనే, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, పరిపూర్ణాహిరణ్మయీ=పరిపూర్ణ = నిండిన పూర్ణరాలవు, హిరణ్మయీ=స్వర్ణవర్ణముగలదానవు, (ఆనంగా బంగారువన్నె గలదియనుట), మమ=నాయొక్క, పురతః=పురోభాగమునందు, స్థిరా=ఉండి, ఆశు=శీఘ్రముగా, మాం=నన్ను, సమాగచ్ఛ=పొందుమా! సమాగచ్ఛ=పొందుమా! (ఆవరాత్ ద్విరుక్తిః)

స్థిరాభవమహాలక్ష్మీ నిశ్చలా చల నిర్మలే,
ప్రసన్నకమలే దేవి ప్రసన్నహృదయా భవ. 36

టీ. హేమహాలక్ష్మీ = ఓమహాలక్ష్మీ! త్వం=నీవు, మయి = నాయందు, స్థిరా=స్థిరురాలవుగా, భవ=ఉండుమా! నిశ్చలా = చలింపనిమనస్సుగలదానవు గా, భవ=అగుమా! ప్రసన్న=నిర్మలములయిన,కమలే=నా హృదకమలములుగలిగిన, హేదేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! ప్రసన్నహృదయా=నిర్మలమయిన మనస్సుగలదానవై గా, భవ=అగుమా!

శ్రీధరే శ్రీమహాలక్ష్మీ త్వదన్యస్థం మహానిధిమ్,
శీఘ్రమున్ధృత్య పురతః ప్రదర్శయ సమర్పయ. 37

టీ. శ్రీధరే-శ్రీ=సౌందర్యలావణ్యసంపత్తును, ధరే=ధరించినటువంటి, హేశ్రీమహాలక్ష్మీ=ఓ శ్రీమహాలక్ష్మీ! త్వదన్యస్థం-త్వత్ =నీయొక్క, అన్యస్థం= లోపరిభాగమునందున్నటువంటి, నిధిం=గొప్పనిధిని, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఉద్ధృత్య=ఎత్తి, పురతః=నాయెదుట, ప్రదర్శయ=చూపింపుమా! సమర్పయ= నాకిమ్మా!

వసున్ధరే శ్రీవసుధే వసుపోషిణి కృపామయీ,
త్వత్తో మీగతస్వస్వం శీఘ్రం మే ప్రదర్శయ. 38

టీ. వసున్ధరే=ననుయుష్టరిచిదానందమయంచే, శ్రీవసుధే-శ్రీ = సంపత్కర మయిన, వసుధ=భూస్వరూపిణివగు, ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, వసుపోషిణి-వసు=

ధనమును, పోషిణి=కలుగజేయుచున్నదానవై, కృపామయీ = దయాసముద్ర మువంటి పరిపూర్ణరాలవు, త్వత్ =నీయొక్క, కుక్షీ=గర్భమును, గత=పొందినటు వంటి, సర్వస్వం=సమస్తధనమును, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, మే = నాకు, సంప్ర దర్శయ=చూపింపుమా!

విష్ణుప్రియే రత్నగర్భే సమస్తఫలదే శివే,
త్వన్గర్భగతహేమాదీన్ సంప్రదర్శయ దర్శయ. 39

టీ. విష్ణుప్రియే-విష్ణు = శ్రీమహావిష్ణువునకు, ప్రియే=ప్రియురాలవైన, రత్నగర్భే=భూస్వరూపిణివైన, సమస్తఫలదే-సమస్త=సంపూర్ణమయిన, ఫలదే =సౌభాగ్యఫలమునిచ్చునట్టి, శివే=మంగళస్వరూపిణివగు ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్ = నీయొక్క, గర్భ=గర్భమును, గత=పొందినటువంటి, హేమాదీన్=స్వర్ణాదు లను, (ఆనంగా బంగారము మొదలయినవానిని), సంప్రదర్శయ దర్శయ = చూపింపుమా చూపింపుమా.

రసాతలగతే లక్ష్మీ శీఘ్రమాగచ్ఛ మే పురః,
సజానే పరమం రూపం మాగాస్తే సంప్రదర్శయ. 40

టీ. రసాతలగతే-రసాతల=పాతాళలోకమునందు, గతే=పొందినటువంటి, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాయొక్క, పురః=ఎదుట, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఆగచ్ఛ=రమ్ము. పరమం = సర్వోత్కృష్టమయిన, రూపం=దివ్యరూపమును, సజానే=అయినను. మాగాస్తే=నీకిష్టంలేకపో మే=నాకు, సంప్రదర్శయ = నీరూపము చూపింపుమా!

ఆవిర్భవ మనోవేగాచ్ఛీఘ్రమాగచ్ఛ మే పురః,
మావత్సీర్వైరిహేత్యుక్త్వాకామం గారిణ నట మామ్.

టీ. హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! ఆవిర్భవ=ఆవిర్భవింపుమా! మనోవేగాత్ = మనోవేగముబలన, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, మే=నాయొక్క, పురః = ఎదుటికి,

ఆగచ్ఛ=రమ్మా! హేవత్స=ఓయిబాలుఁడా! ఇహ=ఇప్పుడు, మాభైః=భయపడకుము, ఇతి=ఈలాగున, ఉక్త్వా=చెప్పి, మాం=నన్ను, కామంగౌరివ = కామధేనువువలె, రక్ష=రక్షింపుమా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! కామధేనువు, ఏలాగున కోరినవియెల్లనిచ్చి రక్షించునో ఆవిధముగా నీవావిర్భవించి మనోవేగమువలన వాముందటికి వచ్చి వత్సా! భయపడకుము అని చెప్పి రక్షింపుమా.

దేవి శీఘ్రంమమాగచ్ఛ
ధరణీగర్భసంస్థితే,
మాతస్త్వద్భృత్యభృత్యోహం
మృగయే త్వాం కుతూహలాత్. ౪౨

టీ. ధరణీగర్భసంస్థితే-ధరణీ=భూమియొక్క, గర్భ = గర్భమునందు, సంస్థితే=ఉన్నటువంటి, హేదేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, మమ=నాయొక్క, పురతః=ఎదుటికి, శీఘ్రం=శీఘ్రముగా, ఆగచ్ఛ=రమ్మా? హేమాతః = ఓతల్లీ! అహం=నేనును, త్వద్భృత్యభృత్యః = నీదాసానుదాసుఁడను, త్వాం = నిన్ను, కుతూహలాత్=అభిలాషవలన, మృగయే=వెదకుచున్నాను.

ఉత్తిష్ఠ జాగృహి మయి సముత్తిష్ఠ సుజాగృహి,
అక్షయ్యాన్ హేమకలశాన్ సువర్ణేన సుపూరితాన్. ౪౩

టీ. హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! ఉత్తిష్ఠ=లెమ్మా! జాగృహి=జాగ్రత్తగలదానవగుము, మయి=నాయందు, సముత్తిష్ఠ=నివసింపుమా! సుజాగృహి=మిక్కిలి ప్రకాశింపుమా! అక్షయ్యాన్=నాశములేనటువంటి, సువర్ణేన=బంగారునాణెముచేత, సుపూరితాన్=మిక్కిలినిండింపఁబడినటువంటి, హేమకలశాన్=బంగారుకలశములను, నిక్షేపాన్=నిధులను.

నిక్షేపాన్ మే సమాకృష్య సముద్ధృత్యమమాగ్రతః,
సమున్నతాననా భూత్వా సమ్యగ్దేహి ధరాతలాత్. ౪౪

టీ. ధరాతలాత్=భూతములనుండి, సముద్ధృత్య=ఎత్తి, మే=నాయొక్క, అగ్రతః=ఎదుటికి, సమాకృష్య = ఆకర్షించి (అనఁగా లాగి), సమున్నతాననా-సమున్నత = మిక్కిలి పొడవైన, ఆననా = ముఖముగలదానవుగా, భూత్వా=అయి, (అనఁగా ముఖమును ఎత్తినదానవై), సమ్యక్=లెస్సఁగా, దేహి=ఇమ్మా.

తా. (43—44) ఓలక్ష్మీదేవీ! లేచి, జాగరూకరాలవై నాయందుండి మిక్కిలిప్రకాశింపుమా? అక్షయమయిన బంగారునాణెముచేతనిండింపఁబడినటువంటి స్వర్ణకలశములను నిధులను భూతలమునుండియెత్తి నాయెదుటికాకర్షించి ముఖమును లెస్సఁగా యెత్తినదానవై నాకొసఁగుమా.

మత్సన్నిధిం సమాగచ్ఛ మదాహితకృపారసా,
ప్రసీద శ్రేయసాం దోగ్ధ్రీ లక్ష్మీర్మే నయనాగ్రతః. ౪౫

టీ. హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! మదాహితకృపారసా - మత్=నాకొఱకు, ఆహిత=చేయఁబడిన, కృపారసా = దయారసము గలదానవై, మత్సన్నిధిం-మత్=నాయొక్క, సన్నిధిం=సమీపమునుగూర్చి, ఆగచ్ఛ = రమ్మా! ప్రసీద=అనుగ్రహింపుమా! శ్రేయసాం=మంగళములను, దోగ్ధ్రీ = పుట్టించుచున్నటువంటి, లక్ష్మీః=లక్ష్మీస్వరూపిణివైన నీవు, మే = నాయొక్క, నయనాగ్రతః-నయన=నేత్రములయొక్క, అగ్రతః=ఎదుట, ప్రకాశయ=ప్రకాశింపుమా.

అత్రోపవిశ్య లక్ష్మీ త్వం స్థిరా భవ హిరణ్మయీ
సుస్థిరా భవ సంప్రీత్యా ప్రసన్నా వరదా భవ. ౪౬

టీ. హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! హిరణ్మయీ=స్వర్ణచ్ఛాయగలిగినటువంటి, త్వం=నీవు, అత్ర=ఈ నామందిరమునందు, ఉపవిశ్య=కూర్చుండి, స్థిరా=స్థిరా సమరాలవుగా, భవ=అగుమా? సంప్రీత్యా=ప్రీతిచేత, సుస్థిరా = మిక్కిలిస్థిరచిత్తురాలవుగాను, వరదా=వరముల నిచ్చునట్టిదానవుగాను, భవ=అగుమా.

ఆనీతాం స్తు త్వయా దేవి నిధీన్తే సంప్రదర్శయ,
అద్య క్షణేన సహసా దత్వా సంరక్ష మాం సదా. ౪౭

టీ. హే దేవి=ఓలక్ష్మీ దేవీ! త్వయా=నీచేత, ఆనీతాం=తేఁబడినటువంటి, నిధీంస్తు=నిధులనుకూడ, మే=నాకు, సంప్రదర్శయ=చూపింపుమా! అద్య=ఈ, క్షణేన=క్షణకాలముచేత, సహసా=శీఘ్రముగా, దత్వా=ఇచ్చి, మాం=నన్ను, సదా=ఎల్లప్పుడును, సంరక్ష=రక్షింపుమా.

మయి తిష్ఠ తథా నిత్యం యథేంద్రాదిషు తిష్ఠసి,
అభయం కురు మే దేవి మహాలక్ష్మీ నమోస్తు తే.

టీ. ఇంద్రాదిషు=ఇంద్రాది దేవతలయందు, యథా=ఏలాగున, తిష్ఠసి = ఉన్నావో, తథా=అలాగున, నిత్యం=ఎల్లప్పుడును, మయి=నాయందు, తిష్ఠ= ఉండుమా? మహాలక్ష్మీ=మహాలక్ష్మీస్వరూపిణివైన, హే దేవి=ఓ దేవీ! మే=నాకొఱకు, అభయం=అభయదానమును, కురు=చేయుమా! తే=నీకొఱకు, నమః = నమస్కారము, అస్తు=అగుగాక.

సమాగచ్ఛ మహాలక్ష్మీ శుద్ధజామ్బూనదస్థితే,
ప్రసీద పురతః స్థిత్వా ప్రణతం మాం విలోకయ ౪౯

టీ. శుద్ధజాంబూనదస్థితే-శుద్ధ=నిర్మలమయిన, జాంబూనద = బంగారమునందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, హే మహాలక్ష్మీ=ఓమహాలక్ష్మీ, సమాగచ్ఛ = రమ్మా! ప్రసీద=అనుగ్రహింపుమా? పురతః = నాయొక్కయెదుట, స్థిత్వా = ఉండి, ప్రణతం=నమస్కరించినటువంటి, మాం=నన్ను, విలోకయ=చూడుమా.

లక్ష్మీర్భువం గతాభాసి యత్ర యత్ర హిరణ్మయీ,
తత్ర తత్ర స్థితా త్వం మే తవ రూపం ప్రదర్శయ. ౫౦

టీ. లక్ష్మీః=లక్ష్మీస్వరూపిణివైన, నీవు, భువం=భూమిని, గతా = పొందినదానవై, ఆభాసి=ప్రకాశించుచున్నావు, యత్ర యత్ర = ఏయేద్వీపము

నందు, హిరణ్మయీ=బంగారపుభూమి, తిష్ఠతి=ఉన్నదో, తత్ర తత్ర=ఆ ద్వీపమునందు, స్థితా=ఉన్న, త్వం=నీవు, యే=నాకు, తవ=నీయొక్క, రూ =దివ్యమంగళరూపమును, ప్రదర్శయ=చూపుమా?

క్రీడన్తి బహుధా భూమౌ పరిపూర్ణకృపా మయి,
మమ మూర్ధని తే హస్తమవిలమ్బితమర్పయ. ౫౧

టీ. భూమౌ=భూమియందు, బహుధా=అనేకరూపములచేత, క్రీడన్తి=క్రీడించుచున్న, త్వం=నీవు, మయి=నాయందు. పరిపూర్ణకృపాసతీ-పరిపూర్ణ=సంపూర్ణమయిన, కృపాసతీ=దయారసముగలదానవై, తిష్ఠ=ఉండుమా, మమ=నాయొక్క, మూర్ధని=శిరస్సునందు, తే=నీయొక్క, హస్తం = హస్తమును, అవిలంబితం=శీఘ్రముగా, అర్పయ=ఉంచుమా?

ఫలభాగ్యోదయే లక్ష్మీ సమస్తపురవాసిని,
ప్రసీద మే మహాలక్ష్మీ పరిపూర్ణమనోరథే. ౫౨

టీ. ఫలభాగ్యోదయే-ఫల=సమస్తఫలరూపములయిన, భాగ్య=సౌభాగ్యములయొక్క, ఉదయే=ఆవిర్భావముగలిగినటువంటి, సమస్తపురవాసిని-సమస్తపుర=సమస్తపట్టణములయందు, వాసిని=నివాసముగలిగినటువంటి, పరిపూర్ణమనోరథే- పరిపూర్ణ=సంపూర్ణమయిన, మనోరథే=కోరికగలిగిన, హే మహాలక్ష్మీ=ఓమహాలక్ష్మీ! మే=నాకొఱకు, ప్రసీద=అనుగ్రహింపుమా?

అయోధ్యాదిషు సర్వేషు నగరేషు సమాస్థితే,
వైభవైర్వివిధైర్యుక్తే సమాగచ్ఛముదాన్వితే. ౫౩

టీ. అయోధ్యాదిషు-అయోధ్యా=అయోధ్యాపట్టణమే, ఆదిషు=మొదలుగాఁగలిగిన, సర్వేషు=సమస్తమయిన, నగరేషు=పట్టణములయందు, సమాస్థితే=నివసించినటువంటియు, వివిధైః=అనేకవిధములుగలిగిన, వైభవైః=వివిధములతోడ, యుక్తే=కూడుకొన్నటువంటియు, ముదా = సంతోషముతోడ,

లక్ష్మ్యష్టోత్తర—౮

ఆర్వలే=కూడుకొన్నటువంటియు, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! సమాగచ్ఛ = రమ్ము. మమ=నాయొక్క, అగ్రే=అగ్రభాగమునందు, సుస్థిరా=మిక్కిలి స్థిరానురాలవుగా, భవ= అగుమా?

సమాగచ్ఛ సమాగచ్ఛ మమాగ్రే భవ సుస్థిరా,
కరుణారసనిష్పన్న నేత్రద్వయవిలాసిని. ౫౨

సన్నిధత్స్వ మహాలక్ష్మీ త్వత్పాణిం మమ మస్తకే

టీ. సమాగచ్ఛ సమాగచ్ఛ=రమ్ము రమ్ము. మమ=నాయొక్క, అగ్రే = అగ్రభాగమునందు, సుస్థిరా=మిక్కిలి స్థిరానురాలవుగా, భవ = అగుమా? హే మహాలక్ష్మీ=ఓ మహాలక్ష్మీ, త్వం=నీవు, కరుణారసనిష్పన్న - కరుణారస= దయారసముచేత, నిష్పన్న = పరిపూర్ణములయిన, నేత్రద్వయవిలాసినిపతీ-నేత్ర=నేత్రములయొక్క, ద్వయ = జంటయొక్క, విలాసినీపతీ=విలాసము గలదానివై, మమ=నాయొక్క, మస్తకే=శిరస్సునందు, త్వత్పాణిం-త్వత్=నీయొక్క, పాణిం= హస్తమును, సన్నిధత్స్వ=ఉంచుమా?

కరుణాసుధయా మాం త్వమభిషిచ్య స్థిరం కురు. ౫౩

టీ. హేలక్ష్మీ = ఓ లక్ష్మీదేవీ! కరుణాసుధయా = అమృతమువంటి దయారసముచేత, అభిషిచ్య = అభిషేకముచేసి, స్థిరం = దృఢచిత్తునిగా, కురు = చేయుమా?

సర్వరాజగృహే లక్ష్మీ సమాగచ్ఛ బలాన్వితే,
స్థిత్వాత్ర పురతో మేఽద్య ప్రసాదేనాభయం కురు.

టీ. బలా = బలముతోడ, అన్వితే = కూడుకొన్నటువంటి, సర్వ రాజగృహే-సర్వ = సమస్తమయిన, రాజ = రాజులయొక్క, గృహే = గృహమునందరి, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! సమాగచ్ఛ=రమ్ము. మే=నాయొక్క, పురతః = ఎదుట, అత్ర = క్రమముగా, స్థిత్వా = ఉండి, అద్య = ఇప్పుడు, మాం=నన్ను. ప్రసాదేన = అనుగ్రహముచేత. అభయం = భయములేని వానినిగా, కురు = చేయుమా?

సాదరం మస్తకే హస్తం నుమత్వాగ కృపయార్పయ,
సర్వరాజస్థితే లక్ష్మీ త్వత్కరా మయి తిష్ఠతు. ౫౪

టీ. హేలక్ష్మీ = ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వం = నీవు, మమ = నాయొక్క, మస్తకే = శిరస్సునందు. హస్తం = హస్తమును, కృపయా = దయచేత, సాదరం యథాశక్తా=ఆదరముతోడ నూనుకొన్నట్లు, ఆర్పయ = ఉంచుమా? సర్వరాజస్థితే-సర్వ = సమస్తమయిన, రాజ = రాజులయందు, స్థితే=ఉన్నటువంటి, హేలక్ష్మీ = ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్ = నీయొక్క, కరా = కర, మయి = వాయందు, తిష్ఠతు = ఉండుగాక.

ఆద్యాదిశ్రీమహాలక్ష్మీ విష్ణువామాఙ్కసంస్థితే,
ప్రత్యక్షం కురు మే రూపం రక్ష మాం శరణాగతమ్.

టీ. విష్ణువామాఙ్కసంస్థితే-విష్ణు=విష్ణుమూర్తియొక్క, వామాఙ్క= ఎడమతొడయందు, సంస్థితే = కూర్చుండినటువంటి, హేఆద్యాది శ్రీమహా లక్ష్మీ- ఆద్య = మూలప్రకృతికంటె మొదటిదానివైన, ఆదిశ్రీ = ఆదిలక్ష్మి స్వరూపిణివైన, మహాలక్ష్మీ=ఓమహాలక్ష్మీ! మే=నాయొక్క, రూపం = స్వరూపమును, ప్రత్యక్షం = ప్రత్యక్షమైన దానిగా, కురు = చేయుమా! శరణాగతం= శరణమును బొందినటువంటి, మాం = నన్ను, రక్ష = రక్షింపుమా?

ప్రసీద మే మహాలక్ష్మి సుప్రసీద మహాశివే,

టీ. మహాశివే-మహత్ =గొప్పదానివైన, శివే=మంగళస్వరూపిణివైన, హేలక్ష్మీ=ఓ లక్ష్మీదేవీ! మే=నాయొక్క, ప్రసీద = అనుగ్రహమును చేయుము, సుప్రసీద = మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవగుమా!

అచలా భవ సుప్రీతా సుస్థిరా భవ మద్గృహే. ౫౫

యావత్తిష్ఠన్తి వేదాశ్చ యావచ్చన్ద్ర దివాకరౌ,
యావద్విష్ణుశ్చ యావత్త్వం తావత్కురుకృపామయి.

టీ. వేదాశ్చ=నాలుగువేదములును, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, తిష్ఠన్తి = ఉందునో, చన్ద్రదివాకరౌ = చంద్రసూర్యులు, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, తిష్ఠతః=ఉందురో, తావత్ = అంతకాలపర్యంతము. మద్గృహే=నాగృహమునందు, త్వం=నీవు, అచలా=చలింపనిచానవై, సుస్థిరా=మిక్కిలి సంతుష్టురాలవై, సుస్థిరా=మిక్కిలి స్థిరచిత్తురాలవై, భవ=ఉందుమా? విష్ణుశ్చ = విష్ణువును, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, తిష్ఠతి = ఉందునో, త్వం=నీవు, యావత్ = ఎంతకాలమువఱకు, తిష్ఠసి = ఉందువో, తావత్ = అంతకాలపర్యంతము, మయి = నాయందు, కృపాం = దయను, కురు = చేయుమా?

చాన్ద్రీకలా యథా శుక్లే వర్ధతే సా దినే దినే,
తథా దయా తే మయ్యేవ వర్ధతామభివర్ధతామ్. ౬౧

టీ. చాన్ద్రీ = చంద్రసంబంధినియు, సా = ఆ, కలా=కళ, యథా= వీలాగున, శుక్లే=శుక్లపక్షమునందు, దినేదినే = ప్రతిదినమునందు, వర్ధతే= వృద్ధిబొందుచున్నదో, తథా = అలాగున, తే = నీయొక్క, దయా = దయ, మయ్యేవ = నాయందే, వర్ధతాం=వృద్ధినొందునుగాక. అభివర్ధతాం= మిక్కిలి వృద్ధినొందునుగాక.

యథా వైకుణ్ఠనగరే యథా వై క్షీరసాగరే,
తథా మద్భవనేతిష్ఠ స్థిరం శ్రీవిష్ణునాసహా. ౬౨

టీ. హే శ్రీ = ఓ లక్ష్మీదేవీ! త్వం, నీవు, యథా=వీలాగున, వైకుంఠవైకుంఠనగరమునందు, తిష్ఠసి = ఉన్నావో, క్షీరసాగరే=పాలసముద్రమువందు, యథా = వీలాగున, తిష్ఠసి = ఉన్నావో, తథా = అలాగున,

మద్భవనే=నాయొక్క, భవనే=గృహమునందు, శ్రీవిష్ణునాసహా = శ్రీమహావిష్ణువులోనుండి, స్థిరం=స్థిరముగా, తిష్ఠ=ఉండుమా?

యోగినాం హృదయే నిత్యం యథా తిష్ఠసి విష్ణునా,
తథా మద్భవనే తిష్ఠ స్థిరం శ్రీవిష్ణునాసహ. ౬౩

టీ. యోగినాం = యోగీశ్వరులయొక్క, హృదయే=మనస్సునందు, నిత్యం = ఎల్లప్పుడు, విష్ణునాసహా = విష్ణువులోనుండి. యథా = వీలాగున, తిష్ఠసి = ఉన్నావో, తథా = అలాగున, మద్భవనే=నాయొక్క భవనే=గృహమునందు, శ్రీవిష్ణునాసహ = శ్రీమహావిష్ణువులోనుండి, స్థిరం= స్థిరముగా, తిష్ఠ = ఉండుమా?

నారాయణస్య హృదయే భవతీ యథాస్తే
నారాయణోపి తవ హృత్కమలే యథాస్తే,
నారాయణ స్త్వమపి నిత్య విభూ తిరైవ
తౌ తిష్ఠతాం హృది మమాపి దయాన్వితౌ శ్రీ. ౬౪

టీ. భవతీ = నీవు, నారాయణస్య = నారాయణమూర్తియొక్క, హృదయే = వక్షస్థలమునందు, యథా = వీలాగున, అస్తే = ఉన్నావో, నారాయణోపి = నారాయణమూర్తియును, తవ=నీయొక్క, హృత్కమలే= హృదయారవిందమందు, యథా = వీలాగున, అస్తే=ఉన్నాడో, తద్వత్= అలాగునసే. నిత్యవిభూ= నిత్య = నిత్యస్వరూపులయిన, విభూ=సర్వలోక వ్యాపకులయిన, త్వమపి=నీవును, నారాయణం = నారాయణమూర్తియును, దయాన్వితౌ = దయతోగూడినవారలై. హే శ్రీ = ఓలక్ష్మీదేవీ! తౌ=ఆ మీరలు, మమ=నాయొక్క, హృద్యపి=మనస్సునందును, తిష్ఠతాం= ఉండుడీ.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ ! నీవు, శ్రీమన్నారాయణమూర్తియొక్క వక్షస్థలమునందును, శ్రీమన్నారాయణమూర్తి నీయొక్క హృదయకమలమందు

దును, ఏవిధముగా నుండెదరో, అదేవిధముగా, నిత్యస్వరూపులును, సర్వవ్యాపకులు నగు మీరిరువురు మిక్కిలి దయతోఁగూడుకొన్నవారలై నాహృదయమునందు స్థిరముగానుండులాగున ప్రార్థించుచున్నాఁడను.

విజ్ఞానవృద్ధిం హృదయే కురు శ్రీః
సౌభాగ్యవృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః,
దయాసువృష్టిం కురుతాం మయి శ్రీః
సువర్ణవృష్టిం కురు మే కరే శ్రీః. ౬౫

టీ. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ ! మమ=నాయొక్క, హృదయే=మనసునందు, విజ్ఞానవృద్ధిం=శాస్త్రజ్ఞానవృద్ధిని, కురు=చేయుమా? మే = నాయొక్క, గృహే=గృహమునందు, సౌభాగ్యవృద్ధిం=ఐశ్వర్యవృద్ధిని, కురు=చేయుమా? మయి=నాయందు, తాం=ఆ, దయాసువృష్టిం-దయా=దయారసముయొక్క, సువృష్టిం=శ్రేష్ఠమయినవర్షమును, కురు=చేయుమా? (అనఁగా దయారసమును వర్షింపుమా యనిభావము.) మే=నాయొక్క, కరే=హస్తమునందు, సువర్ణవృష్టిం=కనకవర్షమును, కురు=చేయుమా?

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ ! శాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధియు, సౌభాగ్యవృద్ధియు కల్గునట్లొనర్పుమా? దయారసమును వర్షింపుమా? నాయొక్క హస్తమునందు సువర్ణమును వర్షింపుమా?

న మాం త్యజేథా శ్రీతకల్పవల్లీ
సద్భక్తచింతామణికామధేనుః,
నమాం త్యజేథా భవ సుప్రసన్నా
గృహే కళత్రేషుచ పుత్త్రవర్గే. ౬౬

టీ. శ్రీతకల్పవల్లీ-శ్రీత = ఆశ్రితులకు, కల్పవల్లీ = కల్పవృక్షలతికవైన, సద్భక్త...కామధేనుః- సత్=శ్రేష్ఠమయిన, భక్త = భక్తులకు. చింతా

మణి=చింతామణివైన, (అనఁగా కోరఁబడిన సకలపదార్థములనిచ్చునట్టి దేవరత్నమయిన) కామధేనుః=కామధేనువైన, త్వం=నీవు, మాం=నన్ను, నత్యజేథాః=విడువకుము. సుప్రసన్నా = మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా? మమ=నాయొక్క, గృహే=గృహమునందును, కళత్రేషుచ=భార్యలయందును, పుత్త్రవర్గే=పుత్త్రసమూహమునందును, తిష్ఠ=ఉండుమా?

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ ! నిన్నాశ్రయించిన సద్భక్తులకు కల్పవృక్షలతికవలెను, చింతామణివలెను, కామధేనువువలెను గాపాడునట్టినీవు, నన్నువిడువక నాకు మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవై. నాగృహకళత్రపుత్త్రవర్గాదులయందు సదా నివసించియుండుమా?

కుక్షీబీజమ్.—ఓం. అం. ఆం. ఈం. ఏం. ఐం.

ఆద్యాదిమాయే త్వమజాణ్డబీజమ్
త్వమేవ సాకార నిరాకృతీ త్వమ్,
త్వయా ధృతశ్చాబ్జభవాణ్డసఙ్ఘ
శ్చిత్రం చరిత్రం తవదేవి విష్ణోః. ౬౭

టీ. ఆద్యాదిమాయే - ఆద్య=పురాతనురాలవైన, ఆదిమాయే = ఆదిమాయాస్వరూపిణివైన, ఓ లక్ష్మీదేవీ ! త్వం=నీవు, అజాణ్డబీజం - అజాణ్డ=బ్రహ్మాండమునకు, బీజం=కారణస్వరూపిణివి, త్వమేవ=నీవే, సాకార=ఆకారముతోఁ గూడుకొన్నదానవు, నిరాకృతీ = ఆకారములేనిదానవు, త్వయా=నీచేత, అబ్జభవాండసంఘః-అబ్జభవాండ = బ్రహ్మాండములయొక్క, సంఘః=సమూహమును, (అనఁగా ఆమెకుక్షిలో అనేక బ్రహ్మాండములు నివసించియున్నవనిభావము.) ధృతః=ధరింపఁబడినది. అతః=ఈకారణమువల్ల, విష్ణోః=విష్ణువునకు, దేవి=భార్యవైన యోలక్ష్మీ ! తవ=నీయొక్క, చరిత్రం=కథ, చిత్రం=ఆశ్చర్యకరమయినది.

తా. పురాతనురాలవును, ఆదిమాయాస్వరూపిణియును, శ్రీమహావిష్ణువునకు భార్యవు నైన యోలక్ష్మీదేవీ! నీవు బ్రహ్మాండమునకు కారణస్వరూపిణివియును, ఆకారముతోఁ గూడుకొన్నదానవును, ఆకారములేనిదానవు నైయున్నావు; నీకుక్షియందు అనేక బ్రహ్మాండములు నివసించియున్నవి. ఇట్టిప్రభావముగల నీచరిత్రమును జెప్పుట కాశ్చర్యమయినదనుట.

బ్రహ్మరుద్రాదయో దేవాః వేదాశ్చాపి నశక్నుయుః,
మహిమానం తవ స్తోతుం మందోహం శక్నుయాం కథమ్.

టీ. హేదేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! తవ=నీయొక్క, మహిమానం=మహిమను, స్తోతుం=స్తుతించుటకొఱకు, బ్రహ్మరుద్రాదయః=బ్రహ్మరుద్రులు మొదలుగాఁ గలిగిన, దేవాః=దేవతలును, వేదాశ్చాపి=నాలుగు వేదములును, నశక్నుయుః=సమర్థములుగా నేరవు. మందః=మందబుద్ధిగలిగిన, అహం=నేను, కథం=ఎట్లు? శక్నుయామ్=సమర్థుఁడనగుడును. (అనఁగా కానని భావము.)

అమ్బ త్వద్వత్సవాక్యాని సూక్తాసూక్తాని యాని చ,
తాని స్వీకురు సర్వజ్ఞే దయాళుత్వేన సాదరమ్. ౬౯

టీ. హే అంబ=ఓతల్లీ! యాని=ఏ, త్వద్వత్సవాక్యాని-త్వత్=నీయొక్క వత్స=బిడ్డయొక్క, వాక్యాని=మాటలు, సూక్తాసూక్తాని=స్పష్టములుగాను అస్పష్టములుగాను, భవన్తః=అగుచున్నవో, తాని=ఆమాటలను, సర్వజ్ఞే=సర్వజ్ఞురాలవైన యోలక్ష్మీదేవీ! దయాళుత్వేన=దయారసముగల దానవగుట చేత, సాదరం=ఆదరముతోఁగూడుకొన్నట్లు, స్వీకురు=అంగీకరింపుమా?

తా. తల్లివైన యోలక్ష్మీదేవీ! బిడ్డయొక్క మాటలు తప్పైనను, ఒప్పైనను తల్లి యేవిధముగా అంగీకరించునో, అదేవిధముగా సర్వజ్ఞురాలవును, దయాళువునైన నీవు నామాటలను మిక్కిలి ప్రేమతోఁగూడుకొన్నదానవై గ్రహింపుమా? (అనఁగా నీవు నాతల్లివిగాన నన్ను నీబిడ్డవలె చూడవలయునను.

భవన్తీం శరణం గత్వా కృతార్థా స్స్యుః పురాతనాః,
ఇతి సంచిన్త్య మనసా త్వా మహం శరణం వ్రజే. ౭౦

టీ. పురాతనాః=పూర్వీకులు, భవన్తీం=నన్ను, శరణం=రక్షకురాలినిగా, గత్వా=పొంది, కృతార్థాః=కృతార్థులుగా, స్యుః=అయిరో, ఇతి=ఈలాగున, మనసా=మనస్సుచేత, సంచిన్త్య=ఆలోచించి, అహం=నేను, త్వాం=నిన్ను, శరణం=రక్షకురాలినిగా, వ్రజే=పొందుచున్నాను.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! పూర్వీకులు నీయొక్క రక్షకత్వమునుబొంది యేవిధముగా కృతార్థులయిరో అదేవిధముగా నేనును కృతార్థుఁడ నగుదుననితలఁచి నీయొక్క రక్షకత్వమును బొందుచున్నాను.

అనన్తా నిత్యసుఖినః త్వద్భక్తాస్త్వత్పరాయణాః,
ఇతి వేదప్రమాణాద్ధి దేవి త్వాం శరణం వ్రజే. ౭౧

టీ. దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! అనన్తాః=అంతములేనటువంటి, త్వత్పరాయణాః-త్వత్=నీయందు, పరాయణాః=ఆసక్తచిత్తులయిన, త్వద్భక్తాః=నీయొక్క భక్తులు, నిత్యసుఖినః-నిత్య=ఎల్లప్పుడు, సుఖినః=సుఖవంతులై, తిష్ఠన్తి=ఉన్నారో, ఇతి=ఈలాగున, వేదప్రమాణాత్=వేదములయొక్క ప్రామాణ్యముపలన, అహం=నేను, త్వాం=నిన్ను, శరణం=రక్షకురాలినిగా, వ్రజేహి=పొందుచున్నానుగదా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నిన్నెల్లప్పుడు ధృఢచిత్తులై పారాయణము [illegible] నట్టి నీభక్తులనేకులు నిత్యసుఖులై యున్నారని వేదప్రామాణ్యములవలన [illegible] యుచున్నది గాన, అట్టిమహిమగల నిన్ను రక్షకురాలినిగాఁ బొందుచున్నాఁడను; నన్ననుగ్రహింపుమా?

తవ ప్రతిజ్ఞా మద్భక్తా ననశ్యన్తీత్యపి క్వచిత్,
ఇతి సంచిన్త్య సంచిన్త్య ప్రాణాన్ సన్ధారయామ్యహమ్.

టీ. మద్భక్తాః=నాయొక్క భక్తులు, క్వచిదపి = ఒకానొకప్పుడును, వనశ్యన్తీతి = నశింపరని, తవ=నీయొక్క, ప్రతిజ్ఞా=ప్రతిజ్ఞ, ఇతి=ఈలాగున, సంచిన్త్య సంచిన్త్య=స్మరించి స్మరించి, అహం=నేను, ప్రాణాన్=ప్రాణములను, సంధారయామి=ధరించియున్నాను (అనఁగా, నీ ప్రతిజ్ఞలనునమ్మి జీవించియున్నాను).

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నిన్ను స్థిరచిత్తముతో ననవరతము భక్తిజేయువారల నెప్పటికిని గాపాడెదను అనునట్టి నీయొక్క ప్రతిజ్ఞను పలుమాఱుస్మరించుచు జీవించియున్నాను.

త్వదధీనస్త్వహం మాతః త్వత్కృపా మయి విద్యతే,
యావత్సంపూర్ణకామస్స్యాం తావద్దేహి దయానిధే. ౭౩

టీ. హే దయానిధే=దయాసముద్రురాలవైన. హే మాతః=ఓతల్లీ! అహం=నేను, త్వదధీనః - త్వత్=నీయొక్క, అధీనః=చాసుఁడను. త్వత్కృపా-త్వత్=నీయొక్క, కృపా=దయ, మయి=నాయందు, విద్యతే=ఉన్నది. యావత్=ఎప్పుడు, అహం = నేను, సంపూర్ణకామః-సంపూర్ణ = పరిపూర్ణమయిన, కామః=కోరికగలవాఁడనుగా, స్యాం=అగుదునో? తావత్=అప్పుడు, ఫలం=సంపూర్ణఫలమును, దేహి = ఇమ్మా! (అనఁగా నేను నీవలన పరిపూర్ణఫలమును గోరినప్పుడు కటాక్షించి యియ్యవలసినదని భావము).

తా. దయాసముద్రురాలవును, తల్లియునైనయోలక్ష్మీదేవీ! నేనెప్పుడు నీయధీనుఁడ నగుచున్నానో అప్పుడు నీకృప నాయందున్నది గాన నేను సంపూర్ణకాముఁడైనప్పుడు సంపూర్ణఫలము నొసంగుమా?

క్షణమాత్రం న శక్నోమి జీవితుం త్వత్కృపాంవినా
జలజాని నజీవన్తి జలం త్యక్త్వా జలగ్రహః. ౭౪

టీ. హే లక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వత్=నీయొక్క. కృపాంవినా=దయను విడిచి. క్షణమాత్రం=క్షణకాలమును, జీవితుం=జీవించుటకొఱకు, నశక్నోమి

=సమర్థుఁడనుగాను. జలజాని=కమలములును. జలగ్రహః-జల = ఉదకమునందుండెడు, గ్రహః=మకరములు, జలం=ఉదకమును, త్యక్త్వా=విడిచి, నజీవన్తి =జీవింపవుగదా?

తా. లక్ష్మీదేవీ! కమలములును, మకరములును ఉదకమును విడిచి లయటికివచ్చినయెడల ఏవిధముగా నశించునో అదేవిధముగా నీకృప నాయందు లేకపోవునేని క్షణకాలమైనను జీవింపను.

యథాహి పుత్త్రవాత్సల్యాజ్జననీ ప్రస్నుతస్తనీ,
వత్సం త్వరితమాగత్య సంప్రీణయతి వత్సలా. ౭౫

టీ. జననీ=తల్లియగుగోవు, యథా = ఏలాగున, పుత్త్రవాత్సల్యాత్-పుత్త్ర=దూడయందు, వాత్సల్యాత్=ప్రేమవలన. ప్రస్నుతస్తనీసతీ-ప్రస్నుత=క్షీరముచేతఁ దడుపఁబడిన, స్తనీసతీ=స్తనములుగలదై. త్వరితం = శీఘ్రముగా, వత్సం=దూడను, ఆగత్య=పొంది, వత్సలాసతీ=ప్రేమగలిగినదై, సంప్రీణయతి =సంతోషింపఁజేయుచున్నదో.

యది స్యాం తవ పుత్త్రోహం మాతా త్వం యది మామకీ,
దయాపయోధరస్తన్యసుధాభిరభిషిఞ్చ్య మామ్. ౭౬

టీ. అహం=నేను, తవ=నీకు, పుత్త్రః = పుత్త్రుఁడనుగా, స్యాంయది= అగుదునేని, త్వం=నీవు, మామకీ=నాయొక్కసంబంధినియగు, మాతా=తల్లివిగా, స్యాచ్చేత్=అగుదువేని, మాం=నన్ను, త్వం=నీవు. దయా...సుధాభిః-దయా=దయాధిసమనెడు, పయోధరస్తన్యసుధాభిః = అమృతములవంటి స్తనక్షీరములచేత, మాం=నన్ను. అభిషిఞ్చ్య=అభిషేకమును జేయుమా? (అనఁగా తడుపుమా యనిభావము).

తా. (75-76) ఓలక్ష్మీదేవీ! తల్లియగు ఆవు. తనదూడయందుగల ప్రేమాతిశయమువలన పాలచేతఁ దడుపఁబడిన స్తనములుగలదై యేవిధముగా

తనదూడను త్వరితముగాఁబొంది పాలిచ్చి సంతోషింపఁజేయుచున్నదో, నీ వదేవిధముగా నేను నీకు పుత్త్రుఁడనైతినేని నీవు నాకు తల్లివైతివేని దయారస మనెడు అమృతములవంటి స్తనక్షీరములచేత నన్ను తడుపుమా?

మృగ్యో న గుణలేశోఽపి మయి దోషైకమన్దిరే,
పాంసూనాం వృష్టిబిన్దూనాం దోషాణాఞ్చ నమే మతిః ౭౭

టీ. హే లక్ష్మి=ఓలక్ష్మీదేవీ! దోషైకమన్దిరే-దోష=పాపములకు, ఏక మన్దిరే=ముఖ్యస్థానమయినటువంటి, మయి=నాయందు, గుణలేశోఽపి = సద్గుణ లేశమయినను, మృగ్యః=వెదుకఁదగినదిగా, న=లేదు. పాంసూనాం=భూపరాగములయొక్కయు, వృష్టిబిందూనాం=వర్షబిందువులయొక్కయు, మే=నాయొక్క, దోషాణాఞ్చ=పాపములయొక్కయు, మతిః=సంఖ్య, నగోచరా=మనోగోచరమయినదికాదు.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! భూపరాగములయొక్కయు, వర్షబిందువులయొక్కయు సంఖ్య యెట్లు లెక్కించుట కసాధ్యమో, అట్లు పాపములకు ముఖ్యస్థానమయిన నాయందు సద్గుణము లేశమయినను దొరకదనుట.

పాపినామహమేకాగ్రో దయాళూనాం త్వమగ్రణీః,
దమనీయోమదన్యోస్తి తవ కోత్ర జగత్త్రయే. ౭౮

టీ. అహం=నేను పాపినాం=పాపాత్ములకు, ఏకాగ్రః=మొదటివాఁడను. త్వం=నీవు, దయాళూనాం=దయగలవారికి, అగ్రణీః=మొదటిదానవు. అత్ర=ఈ, జగత్త్రయే=మూఁడులోకములయందును, తవ=నీకు, దయనీయః=శిక్షింపఁదగినవాఁడు, మత్=నాకంటె, అన్యః=ఇతరుఁడైనవాఁడు, కః=ఎవఁడు? అస్తి=ఉన్నాఁడు.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నేను పాపాత్ములలో మొదటివాఁడను. నీవుదయాళువులలో మొదటిదానవు, కాన ఈ మూఁడులోకములయందును నాకంటె శిక్షింపఁదగినవారెలు నీకెవరుగలరు. (అనఁగా ఎవరును లేరనుట).

విధినాహం నసృష్టశ్చేన్నశ్యే తవ దయాళుతా,
ఆమయోవా నసృష్టశ్చేత్ ఔషధస్య వృథోదయః. ౭౯

టీ. అహం=నేను, విధినా=బ్రహ్మదేవునిచేత, నసృష్టశ్చేత్=సృష్టింపఁబడనివాఁడనైతినేని, తవ=నీయొక్క, దయాళుతా=దయాళుత్వము, నశ్యేత్=నశించును. ఆమయోవా=రోగమయినను, నసృష్టశ్చేత్=సృష్టింపఁబడనిదైనచో, ఔషధస్య = మందుయొక్క, ఉదయః=ఉత్పత్తి, వృథా = వ్యర్థము, స్యాత్ = అగును.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ! రోగము సృష్టింపఁబడనియెడల మందుయొక్క యుత్పత్తి యేవిధముగా ప్రకాశింపదో, అదేవిధముగా నేను బ్రహ్మదేవునిచే సృష్టింపఁబడనిచో నీయొక్క దయాళుత్వ మెట్లు ప్రకాశింపఁగలదు? (అనఁగా ప్రకాశింపదనుట).

కృపామదగ్రజా కిన్తే అహం కింవా తదగ్రజః,
విచార్య దేహి మే విత్తం తవ దేవి దయానిధే. ౮౦

టీ. తే=నీయొక్క, కృపా=దయ. మదగ్రజా కిం = నేనేఅన్నగాఁ గలిగినదాయేమి? అహం = నేను, తదగ్రజః=తత్ [illegible] ఆ[illegible]దయయే, అగ్రజః=అక్కగారుగాఁ గలిగినవాఁడనా యేమి? ఇతి=ఈ [illegible]గున, విచార్య = ఆలోచించి, దయానిధే=దయాసముద్రురాలవయిన, దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాకు, తవ=నీయొక్క, విత్తం=ధనమును, దేహి=ఇమ్మా.

తా. దయాసముద్రురాలవైన యోలక్ష్మీదేవీ! నేను జననమొందిన తరువాత నీదయ సృష్టింపఁబడినదా? లేక నీదయ సృష్టింపఁబడినవెనుక నేను సృష్టింపఁబడినాఁడనా? ఏదిముందో విచారించి నీయొక్క ధనము నొసఁగుమా?

మాతా పితా త్వం గురు సద్గతిశ్రీః
త్వమేవ సంజీవనహేతుభూతా,

అన్యా నమస్యే జగదేకనాథే
త్వదీ సర్వం మమ దేవి సత్యమ్. ౮౧

టీ. హేదేవీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, మమ=నాకు, మాతా = కల్గివి, పితా=తండ్రివయిచావవు, గురు=గురుస్వరూపిణివి,సద్గతిశ్రీ=సద్గతి సంపద్రూపివి, ఆనందా=ఆనందస్వరూపిణివనుట. త్వమేవ=నీవే, పంజీవన హేతుభూతా-సంజీవన=జీవించుటకు హేతుభూతా = కారణస్వరూపిణివి, హేజగదేకనాథే! జగత్=లోకమంతటికిని నాథా=ప్రధానేశ్వరివైన లక్ష్మీదేవీ! అన్యం=ఇతర దేవతను, వమస్తేన్నస్తిపుట. హే దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ!త్వమేవ=నీవే,మమ=నాకు, సర్వం=సమస్తప్రపంచాత్మస్వరూపిణివి, సత్యం=యథార్థము.

తా. లోకములకు ప్రధానేశ్వరివైన లక్ష్మీదేవీ! నేను నిన్నుదప్ప వేరొక దేవతను నమ్మను. ఏలన, నీవునాకు తల్లివి, తండ్రివి, గురుస్వరూపిణివి, సద్గతి సంపదాస్వరూపిణివి, జీవించుటకు హేతుభూతురాలవు, యథార్థముగా నాకు సమస్తదేవతాస్వరూపిణివి నీవే.

హృదయాదిమంత్రము—ఓం, హ్రాం, హ్రీం, హ్రూం, హ్రైం, హ్రౌం, హ్రః, హాం, ఫట్, ఖురు ఖురు స్వాహా.

ఆద్యాదిలక్ష్మీ త్వమ్ ప్రసన్నా విశుద్ధవిజ్ఞానసుఖైకదోగ్ధ్రీ,
అజ్ఞానహా నిర్గుణాతిరిక్తా ప్రజ్ఞానజ్ఞేత్రీ భవ సుప్రసన్నా.

టీ. హేదేవీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, ఆద్యా=ప్రధానస్వరూపిణివి, ఆదిలక్ష్మీ = ఆదిలక్ష్మీస్వరూపిణివి, కథం = ఏకారణముచేత, సుప్రసన్నా=మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవైనా, భవ = అగుమా? త్వం=నీవు, విశుద్ధ...దోగ్ధ్రీ-విశుద్ధ=విస్తులమయిన, జ్ఞాన=ఆత్మజ్ఞానమనేకవయిన, సుఖ=ఆనందమును, ఏకమోక్షార్థము... దోగ్ధ్రీ = పట్టించుచున్న దానవు. అజ్ఞాన=అజ్ఞానమును, హా=నశియఁజేయుచున్న దానవు. త్రిగుణాతిరిక్తా-త్రిగుణ=సత్త్వరజస్తమో

గుణములచేత, అతిరిక్తా = ఆవీకుదూరురాలవు. ప్రజ్ఞానజ్ఞేత్రీ-ప్రజ్ఞాన=జ్ఞానమే, జ్ఞేత్రీ=చక్షుస్సుగాఁగలదానవు.

తా. ప్రధానస్వరూపిణియు, ఆదిలక్ష్మీస్వరూపిణియగు నైన యోలక్ష్మీదేవీ! నీవు దోషరహితమగు ప్రజ్ఞానముచేతనయిన బ్రహ్మానందమును ముఖ్యమగునట్లుగాఁ గలుగఁజేయుచున్న దానవును, అజ్ఞానమును నశింపఁజేయుచున్న దానవును, సత్త్వరజస్తమోగుణములచేత అతీతురాలవును, జ్ఞానమే నేత్రముగాఁ గలదానవు నైనందున, నీవు నాకు మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవగుమా?

ఆశేషవాగ్జాడ్యమలాపహా శ్రీ
నవం నవం సుష్ఠుసువాక్యదాయినీ,
మమైవ జిహ్వాగ్రసురంగనర్తినీ
భవ ప్రసన్నా వదనేచ మే శ్రీః. ౮౩

టీ. ఆశేష...హా శ్రీ-ఆశేష=అధికమయిన,వాక్=వాక్కులయొక్క, జాడ్య=జడత్వమనెడు, మల=దోషములను, అపహా శ్రీ = నశింపఁజేయుచున్న దానవు, నవం నవం=మిక్కిలి నూతనమగునట్లు, సుష్ఠు=శ్రేష్ఠమగునట్లు, సువాక్యదాయినీ = మంచివాక్కులనిచ్చుచున్న దానవు. మమ = నాయొక్క, జిహ్వాగ్ర...నర్తినీ-జిహ్వాగ్ర=నాలుకయొక్క కొనయనెడి, సురంగ=సమ్మగునాట్యస్థలమునందు, నర్తినీ=నటించుచున్న దానవు. తతఏవ=ఆకారణమువలన, హే శ్రీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాయొక్క, వదనేచ=ముఖమునందును, ప్రసన్నా=ప్రసన్నురాలవైనా, భవ=అగుమా?

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ ! నీవు నాయొక్క అపశబ్దముల నన్నిటిని బోగొట్టి సుశబ్దములుగాఁ జేయుచున్న దానవును, నాయొక్క జిహ్వాగ్రమనెడు సమ్మగునాట్యస్థలమునందు నర్తనము జేయుచున్న దానవు నైనందున, నాయెడలకు ప్రసన్నురాలవగుమా?

సమస్త సంపత్సువిరాజమానా
సమస్తతేజస్సువిభాసమానా,
విష్ణుప్రియే త్వం భవ దీప్యమానా
వాగ్దేవతా మే వదనే ప్రసన్నా. ౮౪

టీ. హే లక్ష్మీ = ఓలక్ష్మీదేవీ ! త్వమ్=నీవు, సమస్త = సమస్తమయిన, సంపత్=సంపత్తులచేత, సువిరాజమానా=మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్నదానవు. సమస్త తేజస్సువిభాసమానా - సమస్త = సంపూర్ణమయిన, తేజః=తేజస్సుచేత, సువిభాసమానా=మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్నదానవు. హే విష్ణుప్రియే-విష్ణు=విష్ణువునకు, ప్రియే = ప్రియురాలవైన యోలక్ష్మీదేవీ ! దీప్యమానా=ప్రకాశించుచున్న, వాగ్దేవతా = సరస్వతీస్వరూపిణివైన, త్వం=నీవు, మే=నాయొక్క, వదనే=ముఖమునందు, ప్రసన్నా = ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా!

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ ! సకలసంపదలచేతఁ బ్రకాశించుచున్న దానవును, సంపూర్ణమయిన తేజస్సుచేత మిక్కిలి తేజరిల్లుచున్నదానవును, శ్రీమహావిష్ణువునకు ప్రియురాలవును, మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్న సరస్వతీస్వరూపిణియు నైన నీవు నాయెదుట ప్రత్యక్ష మగుమా!

సర్వప్రదర్శే సకలార్థదే త్వమ్
ప్రభాసులావణ్య దయాప్రదోగ్ధ్రీ,
సువర్ణదే త్వం సుముఖీ భవ శ్రీః
హిరణ్మయీ మే నయనే ప్రసన్నా. ౮౫

టీ. సర్వప్రదర్శే - సర్వ = సమస్తపదార్థములను, ప్రదర్శే=కటాక్షముచేతఁ జూపించుచున్నటువంటి, సకలార్థదే - సకల = సమస్తమయిన, అర్థదే=పదార్థములనిచ్చుచున్నటువంటి, సువర్ణదే = స్వర్ణసౌభాగ్యమునిచ్చు

చున్నటువంటి, హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, ప్రభాసు...ప్రదోగ్ధ్రీ - ప్రభా=దేహకాంతిని, సులావణ్య=మంచిలావణ్యమును, దయా = దయారసమును, ప్రదోగ్ధ్రీసతీ=పుట్టించుచున్నదానవై, సుముఖీ = మంచిముఖముగల దానవుగా, భవ=అగుమా. హిరణ్మయీ = బంగారువన్నెగలిగిన, త్వం=నీవు, మే=నాయొక్క, నయనే=నేత్రమునందు, ప్రసన్న = ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా.

తా. సకలపదార్థములను గృపచేఁజూపించుచున్న దానవును, సకలపదార్థముల నొసంగుచున్నదానవును, సువర్ణ సౌభాగ్యమును గలుగఁజేయుచున్న దానవునైన యోలక్ష్మీదేవీ! దేహకాంతిని, మంచిలావణ్యమును దయారసమును బుట్టించుచున్నదానవు నైన నీవు ప్రసన్నురాల వగుమా. బంగారువన్నె గలిగిననీవు నానేత్రముల కగపడుమా.

సర్వార్థదా సర్వజగత్ప్రసూతిః
సర్వేశ్వరీ సర్వభయోపహన్త్రీ,
సర్వోన్నతా త్వం సుముఖీ భవ శ్రీః
హిరణ్మయీ మే భవ సుప్రసన్నా. ౮౬

టీ. సర్వార్థదా=సకలవస్తువులనిచ్చుచున్నటువంటి, సర్వ...ప్రసూతిః-సర్వ=సమస్తమయిన, జగత్=లోకములను, ప్రసూతిః=కారణస్వరూపిణివైన, సర్వేశ్వరీ-సర్వ = సమస్తలోకములకు, ఈశ్వరీ=ప్రభువురాలవైన, సర్వ...హన్త్రీ-సర్వ=సమస్తమయిన, భయ=భయములను, అపహన్త్రీ=పోఁగొట్టుచున్నదానవైన, సర్వోన్నతా-సర్వ=సమస్తశక్తులకంటె, ఉన్నతా=అధికురాలవైన, సుముఖీ=మంచిముఖముగలదానవైన, హిరణ్మయీ = స్వర్ణచ్ఛాయగలిగినటువంటి, త్వం=నీవు, మే=నాకు, ప్రసన్నా=మిక్కిలి ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! సకలపదార్థముల నిచ్చుచున్న దానవును, కారణస్వరూపిణియును, సర్వజగత్పోషకురాలవును, సమస్తస్థిరనివాసురాలవును, సమస్తశత్రులకంటె నధికురాలవును, హిరణ్మయివియైనట్టి నీవు సుప్రసన్నురాలవగుమా!

సమస్తవిఘ్నౌఘవినాశకారిణీ
సమస్తభక్తోద్ధరణేవిచక్షణా,
అనన్తసౌఖ్యాది సుఖప్రదాయినీ
హిరణ్మయీ మే సయనే ప్రసన్నా.

ట్రీ. సమస్త...కారిణీ-సమస్త = సమస్తమయిన, విఘ్న=విఘ్నములు, నాశకారిణీ=నాశనముఁ జేయుచున్న దానవును, సమస్త...విచక్షణా-సమస్త=సమస్తమయిన, భక్త=భక్తులయొక్క, ఉద్ధరణే=ఉద్ధరించుటయందు, విచక్షణా=పండితురాలవైన, అనన్త...ప్రదాయినీ-అనన్త=అంతములేనటువంటి, సౌఖ్యాది=బ్రహ్మానందమును, సుఖ=సంసారసుఖమును, ప్రదాయినీ=ఇచ్చుచున్న దానవైన, హిరణ్మయీ=స్వర్ణచ్ఛాయగల, త్వం=నీవు, మే=నాయొక్క, సయనే=నేత్రమునందు, ప్రసన్నా=ప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! సకలవిఘ్నములను నాశనముఁ జేయునట్టిదానవును, భక్తులనందఱను గాపాడుటయందు విచక్షణురాలవును, ఆనంతమగుబ్రహ్మానందమును, సంసారసుఖమును గలుగునట్లొనర్చుదానవును, హిరణ్మయివియైనట్టి నీవు నానేత్రముల కగపడుమా.

దేవి ప్రసీద దయనీయతమాయ మహ్యమ్
దేవాదినాథభవ దేవగణాధివద్యే,

మాతస్తవైవ సభవ పన్నిహితా నృణాం మే
ప్రత్యాసమం మమ ముఖే భవ సుప్రసన్నా. 10

ట్రీ. దేవాది...వద్యే-దేవాది=దేవతలు మొదలుగాఁ గలిగినవారలకు, ప్రభువగు ఇంద్రునిచేతను, భవ=ఈశ్వరునిచేతను, దేవగణ=దేవసమూహమువలన, అధివద్యే=నమస్కరింపఁదగినటువంటి, దేవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! దయనీయ=మిక్కిలి శిక్షింపఁదగినటువంటి, మహ్యం=నాయొఱకు, ప్రసీద=అనుగ్రహమునుజేయుమా. మాతః=ఓతల్లీ! తవైవ=ఆలాగుననే, మే=నాయొక్క, నృణాం=మనుష్యులకు, పన్నిహితా=సమీపస్థురాలవుగా, భవ=అగుమా. ప్రత్యాసమం=నాయొక్క, ముఖే=ముఖమునందు, ప్రసన్నా=మిక్కిలిప్రసన్నురాలవుగా, భవ=అగుమా.

తా. దేవప్రభువగు ఇంద్రునిచేతను, ఈశ్వరునిచేతను, దేవగణముచేతను, నమస్కరింపఁదగినటువంటి, నాకు భర్తృయుక్తమైన ఓలక్ష్మీదేవీ! నీవే మనుష్యులకు కర్ణాడమైన నన్నుగ్రహింపుమా. నాసమీపమునకువచ్చి మనోవిష్టమైనట్లొనర్చుదానవైన సుప్రసన్నురాలవగుమా.

మాతస్తవ శ్రీరభయదానకరోర్ధిత స్తే
వ్యాప్తో మమేతి మయి దీనదయాళుకస్మే,
మాతస్సమర్పయ ముదా కిపగా కటాక్షం
మాఙ్గల్యబీజ మహిమాన మజస్ర మాతః. 11

ట్రీ. మాతస్త...మాతః-ఓయమ్మాలలితా! తే=నీయొక్క, శ్రీ=లక్ష్మీదేవియును, కరా=కరస్సునందును, ఊర్ధ్వ=ఆభయదానహస్తము, అర్పితః=ఉంపఁబడినది. ఇతి=ఈలాగున, దీన=దీనులయందు, దయాళుకస్మే=పరమదయాళుత్వముగలిగిన, మయి=నాయందు, వ్యాప్తః=సంతోషము కల్గినట్టి ఓలక్ష్మీదేవీ! మయి=నాయందు, ముదా=సంతోషము

చేత, కరుణా...మహిమానం=కరుణాకటాక్ష = కరుణారసముచేత నిండింపఁ బడిన కటాక్షమయొక్క, మాఙ్గల్య=సమస్తశుభములకు, బీజ=కారణమయిన, (అనఁగా కడగంటిచూపుచేత), మహిమానం = అతిశయమును, అజస్ర=జన్మములేనట్లు, సమర్పయ=ఁంపుమా.

శా. దీనసంరక్షకురాలవును, కల్లియంవైన యోలక్ష్మీదేవీ! "బాఁడా! ఇఁకను నీకు జన్మములే"దని నాశిరస్సునందు నీయభయహస్తమునుంచి మిక్కిలి సంతోషముతోఁ గూపిణాన్నదానవై, సమస్తశుభములకు బీజంబైన నీకడగంటిచూపుచే నాకిఁక జన్మలేనట్లు కటాక్షింపుమా.

కంఠబీజమ్:—ఓం, క్రాం, క్రీం, క్రూం, క్రైం, క్రౌం, క్రం, క్రః.

కటాక్ష ఇహ కామధుక్ తవ మనస్తు చింతామణిః
కరస్సురతరుస్సదానవనిధిస్త్వమేవేన్దిరే,
భవత్త్వదయారసో రసరసాయనఞ్చాస్త్వహమ్
ముఖం తవ కలానిధిర్విభవవాఞ్ఛితార్థప్రదమ్. ౬౦

టీ. కటాక్ష...ఫుక్=ఇహ=ఈలోకమునందు, తే=నీయొక్క, కటాక్ష=కడగంటిచూపు, కామధుక్=కామధేనువువంటిది, తవ=నీయొక్క, మనస్తు=మనస్సుయిననో, చింతామణిః = చింతామణివంటిది, తే=నీయొక్క, కరః=హస్తము, సురతరుః=కల్పవృక్షమువంటిది, హేఇన్దిరే=ఓలక్ష్మీదేవీ! సదా=ఎల్లప్పుడును, భవే=నీవే, నవనిధిః=నవనిధిస్వరూపిణివి, తవ=నీయొక్క, దయారసః=కృపారసము, అన్వహం=ప్రతిదినమునందు, రసరసాయనం=రసరుచికరమయిన, రసాయనం=రసాయనమువంటిది, వివిధ...ప్రదం=వివిధనానావిధమయిన, వాఞ్ఛితార్థప్రదం=వాఞ్ఛ=కోరఁబడిన, అర్థ=పదార్థములను, ప్రదం=ఇచ్చుచున్నటువంటి, తవ=నీయొక్క, ముఖం=ముఖము, కలా నిధిః=చంద్రునివంటిది.

శా. ఓలక్ష్మీదేవీ! ఈలోకమునందు నీకటాక్షము, మనస్సు, హస్తము, వరి కామధేనువు, చింతామణి, కల్పవృక్షములవలె కోరఁబడిన పదార్థములన్నిటిని యిచ్చును. నీవు సదా నవనిధిస్వరూపిణివి, నీదయారసము ఎల్లప్పుడును రుచికరమయిన రసాయనమువంటిది, నీముఖము విభవాంఛితార్థప్రదమగు చంద్రునివంటిది.

యథా రసస్పర్శనతోఽయసోఽపి
సువర్ణతా స్యాత్క్రమతే తథా తే,
కటాక్షసంస్పర్శనతో జనానామ్
అమఙ్గలానామపి మఙ్గలత్వమ్. ౬౧

టీ. యథా=వీలాగున, అయసోఽపి=ఇనుమువంటిదానికిని, రసస్పర్శనతః=రసపాదుసముయొక్క, స్పర్శనతః = స్పర్శముచేతను, సువర్ణతా = స్వర్ణత్వము, స్యాత్=సంభవించునో? హేకమలే=ఓలక్ష్మీదేవీ! తథా = అలాగున, తే=నీయొక్క, కటాక్షసంస్పర్శనతః=కటాక్ష=కడగంటిచూపుయొక్క, సంస్పర్శనతః=స్పర్శముచేత, జనానాం=జనులయొక్క, అమఙ్గలానామపి=అశుభగుణములకును, మఙ్గలత్వం=మంగళత్వము, స్యాత్=కలుగును.

శా. ఓలక్ష్మీదేవీ! ఇనుమునకు రసస్పర్శముచేత స్వర్ణత్వము వేవిధముగా గలుగునో అవిధముగా నీకటాక్షసంస్పర్శముచేత జనులయొక్క అశుభగుణములకును మంగళత్వము గలుగుచున్నది.

నేహాతి నాస్తీతి వచఃప్రవేకాత్
త్వీనో నమే కాఙ్క్షితం శ్రీరణాం ప్రయచ్ఛేః,
అతస్సదాస్మిన్నభయప్రదా త్వమే
సహైవ పత్న్యా మమ సన్నిధేహి. ౬౨

టీ. నేహ=ఓలక్ష్మీదేవీ! నేహ=ఇచ్ఛమానట్టిదియు, నాస్తీ=లేదనునట్టియు, వచఃప్రవేకాత్=వచఃమాటయొక్క, ప్రవేకాత్=ప్రయోగమువలన,

భీతస్సన్=భయమునొందినవాఁడనై, త్వాం=నిన్ను, శరణం=రక్షకురాలనుగా, అహం=నేను, ప్రపద్యే=పొందుచున్నాను. అతః=ఈకారణమువలన, త్వం=నీవు, సదా=ఎల్లప్పుడును, అస్మిన్ = ఈనాయందు, అభయప్రదాపతి=అభయమునిచ్చుచున్నదానవై, తిష్ఠ=ఉండుమా. పత్యాసహ ఇవ=భర్తయగునారాయణమూర్తితోఁగూడా, మమ = నాకు, సన్నిధేహి = సన్నిధానమునిమ్మా. (అనఁగా నాసమీపమునందుండుమా యని భావము.)

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నేనితరులను దేహియని యడుగుటయును, నన్నాశ్రయించినవారలకు నాస్తియనిచెప్పుటయును, ఈరెంటివలన మిక్కిలిభయముఁ బొందినవాఁడనై, తద్భయనివారణార్థమై నిన్నాశ్రయించుచున్నాఁడను. ఈ దేహి, నాస్తియనుమాట యెప్పటికిని నాయందు లేనట్లు, అభయమిచ్చుచున్నదానవై నాయందు స్థిరముగానుండుమా. మఱియు భర్తయగు శ్రీమన్నారాయణమూర్తితోఁగూడా నాకు నీసన్నిధానము నిమ్మా.

కల్పద్రుమేణ మణినా సహితా సురభ్యా
శ్రీస్తే కలా మయి రసేన రసాయనేన,
ఆస్థాయినో మమచ దృక్కరపాణిపాద
స్పృష్ట్యా సువర్ణవపుషస్స్థిరజఙ్గమాస్స్యుః. ౯౩

టీ. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! కల్పద్రుమేణ = కల్పవృక్షముతోడను, మణినా=చింతామణితోడను, సురభ్యా=కామధేనువుతోడను, సహితా=కూడుకొన్నటువంటి, తే=నీయొక్క, కలా=కళ, మయి=నాయందలి (అనఁగా నామనస్సునందలి), రసాయనేన=మాధుర్యరసమునకు, అయనేన=స్థానమయిన, రసేన=భక్తిరసముతోడ, సహితా=కూడుకొనినదై, ఆస్థాయినః=తత్కళావిషయిక భక్తిరసమునకు స్థానమయిన (అనఁగా నీభక్తుఁడనైన), మమచ=నాయొక్కయు, దృక్కరపాణిపాదస్పృష్ట్యా=కటాక్షముయొక్కయు, కర=బాహువుయొక్కయు, పాణి=అఱచేతియొక్కయు, పాద=పాదముయొక్కయు. స్పృష్ట్యా=స్పర్శముచేత,

స్థిరజఙ్గమాః-స్థిర=పర్వతవృక్షాదిరూపమయిన అచేతన పదార్థములును, జఙ్గమాః=మనుష్యాదిరూపములయిన చేతన పదార్థములును, సువర్ణవపుషః=స్వర్ణరూపములు గలిగినవిగా, స్యుః=అగునుగాక.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నీకళ కల్పవృక్షము, చింతామణి, కామధేనువు రూపములయిన మంగళకర వస్తువులయందు ఏలాగుననున్నదో, అలాగున నా భక్తిరసమునందు వ్యాపించినదిగనుకనే ఆట్టి నాభక్తిరసముతోడ కూడుకొనిన, నీకళకు పాత్రుఁడనైన, నాయొక్క పాణి పాదాద్యవయవ స్పర్శముచేత చేతనాచేతనపదార్థములు, స్వర్ణరూపములుగా అగుఁగాకయని ప్రార్థించుచున్నాఁడను. (అనఁగా లోకమునందు లక్ష్మీకళకుపాత్రుఁడైన సౌభాగ్యవంతునియొక్క అవయవసంబంధముచేత, సకలపదార్థములు స్వర్ణమయములగుననిభావము.)

ఆద్యాదివిష్ణోస్స్థిరధర్మపత్నీ
త్వమమ్బ పత్యా మమ సన్నిధేహి,
ఆద్యాదిలక్ష్మీ త్వదనుగ్రహేణ
పదేపదే మే నిధిదర్శనం స్యాత్. ౯౪

టీ. హే అమ్బ=జగజ్జననివగు ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, ఆద్యా=సమస్తశక్తులకు మొదటిదానవు, ఆదివిష్ణోః=పురుషులకు మొదటివాఁడైన విష్ణుమూర్తికి, స్థిరధర్మపత్నీ-స్థిర=దృఢచిత్తురాలవైన, ధర్మపత్నీ=ధర్మభార్యవు, మమ=భక్తుఁడనైననాకు, త్వం=నీవు, పత్యాసహ=భర్తయగు నారాయణమూర్తితోఁగూడ, సన్నిధేహి=సమీపమునందుండుమా. హే ఆద్యాదిలక్ష్మీ-ఆద్యా=సమస్తశక్తులకు ప్రధానురాలవైన, హే ఆదిలక్ష్మీ = ఓయాదిలక్ష్మీ! త్వదనుగ్రహేణ-త్వత్=నీయొక్క, అనుగ్రహేణ=అనుగ్రహముచేత, మే=నాకు, పదేపదే=ప్రతియడుగునందును, నిధిదర్శనం-నిధి = ధననిధులయొక్క, దర్శనం=దర్శనము, స్యాత్=సంభవించునుగాక.

తా. జగజ్జననివగు ఓలక్ష్మీదేవీ! సమస్తశక్తులకు మొదటిదానవును, శ్రీమహావిష్ణువునకు స్థిరధర్మపత్నియునైన నీవు భక్తుఁడనైన నాకు శ్రీమన్నారాయణమూర్తితోఁగూడ నీ సన్నిధానమునిమ్ము; మఱియు సమస్తశక్తులకు ప్రధానురాలవైన ఓయాదిలక్ష్మీ! నీకృపచేత ప్రతియడుగునందును ధననిధుల యొక్క దర్శనము గలుగునట్లు అనుగ్రహింపుమా.

ఆద్యాదిలక్ష్మీ హృదయం పఠేద్యః
సరాజ్యలక్ష్మీ మచలాం తనోతి
మహాదరిద్రోఽపి భవేద్ధనాఢ్య
స్తదన్వయే శ్రీస్థిరతాం ప్రయాతి. ౯౫

టీ. యః=ఏపురుషుఁడు, ఆద్యాది...హృదయం-ఆద్యాదిలక్ష్మీ=సమస్తశక్తి ప్రధానురాలైన ఆదిలక్ష్మీయొక్క, హృదయం=హృదయమను పేరుగల గ్రంథమును, పఠేత్=చదువునో, సః=ఆపురుషుఁడు, అచలాం=స్థిరమయినటువంటి, రాజ్యలక్ష్మీం = రాజ్యసంపత్తును, తనోతి=పొందుచున్నాఁడు. మహాదరిద్రోఽపి=గొప్పదరిద్రుఁడైనప్పటికిని, ధనాఢ్యః-ధన=ద్రవ్యసంపత్తుచేత, ఆఢ్యః=సంపూర్ణుఁడుగా, భవేత్=అగును. తదన్వయే-తత్ = ఆపురుషునియొక్క, అన్వయే = వంశమునందు, శ్రీః=లక్ష్మీదేవి, స్థిరాం=స్థిరత్వమును, ప్రయాతి=పొందుచున్నది.

తా. ఏపురుషుఁడు సమస్తశక్తి ప్రధానురాలగు "ఆదిలక్ష్మీ హృదయము" అనుపేరుగల గ్రంథమును పఠించునో, ఆపురుషుఁడు స్థిరమయినటువంటి రాజ్యసంపత్తును బొందుచున్నాఁడు. మహాదరిద్రుఁడైనను ధనాఢ్యుఁడగుచున్నాఁడు. అతనియొక్క వంశమునందు లక్ష్మీదేవి స్థిరముగానుండును.

యస్య స్మరణమాత్రేణ తుష్టా స్యాద్విష్ణువల్లభా,
తస్యాభీష్టం దదాత్యాశు తం పాలయతి పుత్త్రవత్. ౯౬

టీ. విష్ణువల్లభా=విష్ణుపత్నియగులక్ష్మీదేవి. యస్య=ఏపురుషునికి, స్మరణమాత్రేణ=తన్ను స్మరించినందుచేతనే, తుష్టా=సంతుష్టురాలుగా, స్యాత్=అగునో, తస్య=ఆపురుషునికి, సా=ఆలక్ష్మీదేవి, ఆశు=శీఘ్రముగా, అభీష్టం=ఇష్టపదార్థమును, దదాతి=ఇచ్చుచున్నది. తాం=ఆపురుషుని, పుత్త్రవత్ = పుత్త్రునితో సమానముగా, పాలయతి=రక్షించుచున్నది.

తా. లక్ష్మీదేవి, ఏపురుషుఁడు తన్ను స్మరించినందుచేతనే సంతుష్టురాలగునో, ఆపురుషునికి కోరినపదార్థములను శీఘ్రముగా నొసంగుటయేగాక యతనిని తనపుత్త్రునివలెనుగా పాడుచున్నది.

ఇదం రహస్యం హృదయం సర్వకామఫలప్రదమ్,
జపః పఞ్చసహస్రన్తు పురశ్చరణముచ్యతే. ౯౭

టీ. సర్వకామఫలప్రదం-సర్వ = సమస్తమయిన, కామ=కోరఁబడిన, ఫల=ఫలమును, ప్రదం=ఇచ్చునట్టి, ఇదం=ఈ, హృదయం=లక్ష్మీహృదయము, రహస్యం=పరమరహస్యమయినది. పఞ్చసహస్రంతు=ఐదువేలమార్లు, జపః = జపము, పురశ్చరణం=పురశ్చరణముగా, ఉచ్యతే=చెప్పఁబడుచున్నది. (అనఁగా గురువుచేత నుపదేశింపఁబడిన లక్ష్మీహృదయరూపమహామంత్రమును భక్తుఁడైనవాఁడు ఐదువేలమార్లు మరల జపింపవలయునని భావము.

త్రికాలమేకకాలంవా నరో భక్తిసమన్వితః,
యః పఠేచ్ఛృణుయాద్వాపి స యాతి పరమాం శ్రియమ్.

టీ. త్రికాలం=మూఁడుకాలములయందైనను, ఏకకాలంవా=ఒకకాలమందైనను, భక్తిసమన్వితః=భక్తితోఁగూడుకొన్నటువంటి, యః=ఏ, నరః = మనుష్యుఁడు, పఠేత్=పఠించునో, శృణుయాద్వాపి=వినునో, సః = ఆపురుషుఁడు, పరమాం=ఉత్తమమయిన, శ్రియం=సంపత్తును, యాతి = పొందుచున్నాఁడు.

తా. ఏపురుషుడు ఈ లక్ష్మీహృదయమనుస్తోత్రమును భక్తితో గూడుకొన్నటువంటివాడై మూడుకాలములయందైనను ఒకకాలమందైనను పఠించునో, లేక వినునో ఆపురుషుడు, ఉత్తమమయిన సంపత్తుకు బడయుచున్నాడు.

మహాలక్ష్మీం సముద్దిశ్య నిశి భార్గవవాసరే,
ఇదంశ్రీ హృదయంజప్త్వా పఞ్చవారం ధనీభవేత్. ౯౯

టీ. మహాలక్ష్మీం=మహాలక్ష్మిని, సముద్దిశ్య=ఉద్దేశించి, భక్తః=భక్తుడైనవాడు, పఞ్చవారం=ఐదువారములు, భార్గవవాసరే=ప్రతిశుక్రవారమునందు, నిశి=రాత్రికాలమునందు, ఇదం=ఈ, శ్రీహృదయం=లక్ష్మీహృదయమును, జప్త్వా=జపించి, ధనీ=ధనవంతుడుగా, భవేత్=అగును.

తా. భక్తుడైనవాడు మహాలక్ష్మిని యుద్దేశించి ఐదుశుక్రవారములు రాత్రికాలమునందు ఈలక్ష్మీహృదయమును జపించినచో ధనవంతుడగును.

అనేనహృదయేనాస్మం గర్భిణ్యై అభిమన్త్రితమ్,
దదాతి తత్కులే పుత్రో జాయతే శ్రీపతిస్సయమ్. ౧౦౦

టీ. అనేనహృదయేన = ఈ లక్ష్మీహృదయరూప మహామంత్రముచేత, అభిమన్త్రితం=మంత్రింపబడినటువంటి, అన్నం=అన్నమును, గర్భిణ్యై=గర్భవతియగు స్త్రీ అకు, దదాతిచేత్=ఇచ్చుచున్నవాడైనచో, తత్కులే=భక్తుడు=శుక్రవారమునందు. రమా=లక్ష్మీదేవియొక్క, ఉత్సవే=ఉత్సవమునందు, సన్నిహితేపతి=సమీపించినపతిగలుగుచుండగా, భక్త్యా=భక్తిచేత, లక్ష్మీహృదయం=లక్ష్మీహృదయమును, యథా=ఏవిధముగా, పఠేత్=పఠించునో, తథా=ఆవిధముగా, సః=ఆపురుషుడు, ఏకాత్రవారవృద్ధ్యా=ఏకాత్రవారవృద్ధిచేత, సౌవర్ణ=యాం = బంగారువికారమయిన, సుదృష్టిం = మంచిదృష్టిని, లభేత్ = పొందును.

తా. ఏపురుషుడు ఆశ్వయుజమాసశుక్లపక్షమునందు లక్ష్మీదేవి యుత్సవమునందు లక్ష్మీహృదయమును భక్తితో

నరేణాన్యథవా నార్యా లక్ష్మీహృదయ మన్త్రితే,
జలే పీతే చ తత్పుంసో మన్దభాగ్యో నజాయతే. ౧౦౧

టీ. నరేణాపి=పురుషునిచేతగాని, అథవా=లేక, నార్యాపి=స్త్రీచేతగాని, లక్ష్మీహృదయమన్త్రితే=లక్ష్మీహృదయ=లక్ష్మీహృదయమను మహామంత్రముచేత, మన్త్రితే=మంత్రింపబడినటువంటి, జలే=ఉదకము. పీతేసతి=త్రాగబడినమీదటనుండగా, తత్పుంసః=వారిపురుషునందు, మందభాగ్యో=భాగ్యహీనుడు, నజాయతే=పుట్టడు.

తా. పురుషుడుగాని, స్త్రీగాని లక్ష్మీహృదయమహామంత్రముచేత మంత్రింపబడినటువంటి యుదకమును త్రాగునుపక్షమునందు దరిద్రుడైనవాడు పుట్టనే పుట్టడు.

య ఆశ్వయుజే మాసేచ శుక్లపక్షే
రమోత్సవే సన్నిహితేచ భక్త్యా,
పఠేత్తదాసో స్తరవారవృద్ధ్యా
లభేత సౌవర్ణమయీం సుదృష్టిమ్. ౧౦౨

టీ. యః=ఏపురుషుడు, ఆశ్వయుజమాసేచ = ఆశ్వయుజమాసమునందు, శుక్లపక్షే=శుక్లపక్షమునందు. రమా=లక్ష్మీదేవియొక్క, ఉత్సవే=ఉత్సవమునందు, సన్నిహితేపతి=సమీపించినపతిగలుగుచుండగా, భక్త్యా=భక్తిచేత, లక్ష్మీహృదయం=లక్ష్మీహృదయమును, యథా=ఏవిధముగా, పఠేత్=పఠించునో, తథా=ఆవిధముగా, సః=ఆపురుషుడు, ఏకాత్రవారవృద్ధ్యా=ఏకాత్రవారవృద్ధిచేత, సౌవర్ణ=యాం = బంగారువికారమయిన, సుదృష్టిం = మంచిదృష్టిని, లభేత్ = పొందును.

తా. ఏపురుషుడు ఆశ్వయుజమాసశుక్లపక్షమునందు లక్ష్మీదేవి యుత్సవమునందు లక్ష్మీహృదయమును భక్తితో

ఏకోత్తరవారవృద్ధిచేత ఏవిధమున పారాయణముఁ జేయునో ఆపురుషుఁడావిధమున, బంగారు వికారమయిన సువృష్టినిబొందును.

య ఏకభక్త్యాన్వహమేకవర్షమ్
విశుద్ధధీస్సప్తతివారజాపీ,
స మన్దభాగ్యోపి రమాకటాక్షాత్
భవేత్సహస్రాక్షశతాధిక శ్రీః. ౧౦౩

టీ. యః=ఏ పురుషుఁడు, ఏకవర్షం=ఒక సంవత్సరకాలము, అన్వహం=ప్రతిదినమునందును, ఏకభక్త్యా=ముఖ్యమయిన భక్తిచేత, సప్తతివారజాపీ-సప్తతివార=డెబ్బదిమారులు, జాపీ=జపించుచున్నవాఁడై, విశుద్ధధీః=నిర్మలబుద్ధిగలవాఁడుగా, స్యాత్=అగునో? సః=ఆపురుషుఁడు, మన్దభాగ్యోపి=దరిద్రుఁడైనప్పటికిని, రమాకటాక్షాత్=లక్ష్మీకటాక్షమువలన, సహస్రాక్షశతాధిక శ్రీః-సహస్రాక్ష=ఇంద్రునివంటి, శతాధిక శ్రీః=నూరింతలు పరిపూర్ణసంపత్తుఁగలవాఁడుగా, భవేత్=అగును.

తా. ఏపురుషుఁడు, ఒక సంవత్సరకాలము ప్రతిదినమునందు దృఢమయిన భక్తితోఁడ, డెబ్బదిమారులు లక్ష్మీహృదయమును జపించుచున్నవాఁడై, విశుద్ధమగు బుద్ధిగలవాఁడగునో, ఆ పురుషుఁడు దరిద్రుఁడైనను, లక్ష్మీదేవి యనుగ్రహమువలన, ఇంద్రునితో సమానమగు నూరింతలు సంపూర్ణమైన ఐశ్వర్యముగలవాఁడుగా నగును.

శ్రీశాఙ్ఘ్రిభక్తిం హరిదాసదాస్యం
ప్రపన్నమన్త్రార్థదృఢైకనిష్ఠామ్,
గురోస్స్మృతిం నిర్మలబోధబుద్ధిం
ప్రదేహి మే తే పరమంపదం శ్రీః. ౧౦౪

టీ. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! శ్రీశాఙ్ఘ్రిభక్తిం-శ్రీశ = శ్రీమన్నారాయణమూర్తియొక్క, ఆఙ్ఘ్రిభక్తిం = పాదభక్తిని, హరిదాసదాస్యం-హరి

దాస=నారాయణభక్తులయొక్క, దాస్యం=కైంకర్యమును, ప్రపన్న...నిష్ఠాం-ప్రపన్న=జ్ఞానవిషయములయిన, మన్త్ర=మహామంత్రములయొక్క, అర్థ=అర్థమునందు, దృఢ=స్థిరమయిన, ఏక=ముఖ్యమయిన, నిష్ఠాం=ఆసక్తిని, గురోః=గురువుయొక్క, స్మృతిం=స్మరణమును, నిర్మలబోధబుద్ధిం-నిర్మల = స్వచ్ఛమయిన, బోధ = జ్ఞానమును, బుద్ధిం=బుద్ధిని, తే=నీయొక్క, పరమంపదం=ఉత్తమస్థానమును, మే=నాకొఱకు, ప్రదేహి=ఇమ్మా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! శ్రీమన్నారాయణమూర్తియొక్క పాదములయందలి భక్తిని, హరిదాసులయొక్క కైంకర్యమును, జ్ఞానవిషయములయిన మహామంత్రములయొక్క యర్థమునందు దృఢైకనిష్ఠయు గురువుయొక్క స్మరణమును, స్వచ్ఛమయినజ్ఞానమును, బుద్ధిని, నీయుత్తమస్థానమును నాకను గ్రహింపుమా.

పృథ్వీపతిత్వం పురుషోత్తమత్వం
విభూతివాసం వివిధార్థ సిద్ధిమ్,
సంపూర్ణకీర్తిం బహువర్షభోగం
ప్రదేహి మే లక్ష్మీ పునః పునస్త్వమ్ ౧౦౫

టీ. పృథ్వీపతిత్వం=ప్రభుత్వమును, పురుషోత్తమత్వం=పురుషశ్రేష్ఠత్వమును, విభూతివాసం=ఐశ్వర్యముతో గూడినమందిరమును, వివిధార్థసిద్ధిం-వివిధ=అనేకవిధములుగలిగిన, అర్థ=ప్రయోజనములయొక్క, సిద్ధిం=సిద్ధిని, సంపూర్ణకీర్తిం-సంపూర్ణ=పరిపూర్ణమయిన, కీర్తిం = యశస్సును, బహువర్ష భోగం-బహువర్ష=అనేకసంవత్సరములయందు, భోగం = అనుభవింపఁదగిన సుఖమును, హేలక్ష్మీ=ఓలక్ష్మీదేవీ! త్వం=నీవు, మే=నాకొఱకు, పునః పునః=మాటిమాటికి, ప్రదేహి=ఇమ్మా.

తా. ఓ లక్ష్మీదేవీ! ప్రభుత్వమును, పురుషోత్తమత్వమును వివిధార్థసిద్ధిని పరిపూర్ణమయిన కీర్తిని, అనేక సంవత్సరములయం దనుభవింపదగిన సుఖమును, వాకిపటికిని కలుగునట్లు అనుగ్రహింపుమా.

వాదార్థసిద్ధిం బహులోకవశ్యం
వయస్థిరత్వం లలనాసుభోగమ్,
పౌత్రాదిలబ్ధిం సకలార్థసిద్ధిం
ప్రదేహి మే భార్గవి జన్మజన్మని ౧౦౬

టీ. హే భార్గవి=ఓలక్ష్మీదేవీ! వాదార్థసిద్ధిం=వాక్ప్రజ్ఞానసిద్ధిని, బహులోకవశ్యం=అనేకజనులయొక్క, వశ్యం=స్వాధీనపఱచుకొనుటను, వయస్థిరత్వం=వయస్సుయొక్క, స్థిరత్వం=వృద్ధిని, లలనాసుభోగమ్=స్త్రీలయొందు, భోగము=సుఖమును, పౌత్రాదిలబ్ధిం=పౌత్రాది=పుత్రపుత్రాదులయొక్క, లబ్ధిం=ప్రాప్తిని, సకలార్థసిద్ధిం=సకలార్థ=సమస్తమయిన, సిద్ధిం=సిద్ధిని, జన్మజన్మని=ప్రతిజన్మమునందును, మే=నాకు, ప్రదేహి=ఇమ్ము.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! వాక్ప్రజ్ఞానసిద్ధిని, బహుజనవశ్యమును, వయస్థిరత్వమును, స్త్రీలయందుసుఖమును, పుత్రపౌత్రాదిసంపత్తులయొక్క ప్రాప్తిని, సమస్తమయిన సిద్ధిని, ప్రతిజన్మమునందును నాకు కలుగునట్లు అనుగ్రహింపుమా.

సువర్ణవృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః
సుధాన్యవృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః,
కల్యాణవృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః
విభూతివృద్ధిం కురు మే గృహే శ్రీః ౧౦౭

టీ. హే శ్రీః=ఓలక్ష్మీదేవీ! మే=నాయొక్క, గృహే=గృహమునందు, సువర్ణవృద్ధిం=సువర్ణ=స్వర్ణము యొక్క, వృద్ధిం=అభివృద్ధిని, కురు=చేయుమా, సుధాన్యవృద్ధిం=సుధాన్య=ధాన్యములయొక్క, వృద్ధిం=అభివృద్ధిని, కురు చేయుమా? కల్యాణవృద్ధిం=కల్యాణ=శుభములయొక్క, వృద్ధిం=అభివృద్ధిని, కురు=చేయుమా? విభూతివృద్ధిం=విభూతి=ఐశ్వర్యములయొక్క, వృద్ధిం=అభివృద్ధిని, కురు=చేయుమా.

తా. ఓలక్ష్మీదేవీ! నాయొక్క గృహమునందు, స్వర్ణ ధాన్య కల్యాణైశ్వర్యాభివృద్ధులు కలుగునట్లు అనుగ్రహింపుమా.

టీ. బీజాక్షరములు—ఓం, యుం, ఐం, కం, లం, వం, క్రీం.

ధ్యాయేల్లక్ష్మీం ప్రహసితముఖీం కోటిబాలార్కభాసాం
విద్యుద్వర్ణాంబరవరధరాం భూషణాఢ్యాంగయష్టిం,
బీజాపూరం సరసిజయుగం బిభ్రతీం స్వర్ణపాత్రం
భద్రాయుక్తాం మహాభయదాం మహ్యమవ్యచ్యుతశ్రీమ్ ౧౦౮

టీ. భద్రాం=భద్రుడను, ప్రహసితముఖీం=ప్రహసిత=మిక్కిలినవ్వుచున్న ముఖీం=ముఖముగలదియు, కోటిబాలార్కభాసాం=కోటి=కోటిసంఖ్యగల, బాలార్క=బాలసూర్యులయొక్క, భాసాం=తేజస్సువంటి తేజస్సుగలదియు, విద్యుద్వర్ణాంబరవరధరాం=విద్యుత్=మెఱపుయొక్క, వర్ణ=కాంతిగల, అంబర=వస్త్రములలో, వర=శ్రేష్ఠమయిన వస్త్రమును, ధరాం=ధరించినదియు, భూషణాఢ్యాంగయష్టిం=భూషణ=ఆభరణములచేత, ఆఢ్య=సంపూర్ణమైన, అంగ=అవయవములు గలిగినదియు, బీజాపూరం=బీజాపూరము=మాదీఫలం (ఆసగా మొలకపైసెం), బిభ్రతీం=ధరించినదియు, సరసిజయుగం=సరసిజ=కమలములయొక్క, యుగం=జంటను, స్వర్ణపాత్రం=బంగారుపాత్రమును, బిభ్రతీం=ధరించుచున్నదియు, భద్రాం=భద్రుడను, నారాయణమూర్తిని, యుక్తాం=కూడుకొన్నదియు, మహాభయదాం=మహా=మిక్కిలి

కును, ముహుః = మాటికి, అభయదాం = అభయము నిచ్చుచున్నదియు, అచ్యుత శ్రీం-అచ్యుత=నశింపనటువంటి, శ్రీం=రూపలావణ్య సంపత్తుగలిగిన, లక్ష్మీం=లక్ష్మీదేవిని, ధ్యాయేత్=ధ్యానింపవలయును.

తా. మిక్కిలి నవ్వుచున్న ముఖముగలిగినదియు, మెఱుపు కాంతి వంటి కాంతిగలిగిన శ్రేష్ఠమగు వస్త్రమును ధరించినదియు, ఆభరణములచేత సంపూర్ణురాలైనదియు, మంచిప్రకాశముగలిగినదియు, సస్యాంకురరూపమయిన కర్ణభూషణమును, పద్మములయొక్క జంటను, బంగారు పాత్రమును ధరించుచున్నదియు, భర్తయగు నారాయణమూర్తితోడ కూడుచున్నదియు, నాకొఱకు పలుమా ఱభయప్రదానముఁజేయుచున్నదియు, నశింపనటువంటి రూపలావణ్యసంపదగలిగినదియు నైన లక్ష్మీదేవిని భక్తుఁడైనవాఁడు ధ్యానింపవలయును.

ఇత్యాధర్వణరహస్యే - ఉత్తరభాగే
ఆద్యాది శ్రీమహాలక్ష్మీహృదయస్తోత్రమ్
సంపూర్ణమ్.

శ్రీ రస్తు.

నారాయణహృదయము

ఆంధ్రవ్యాఖ్యానసహితము.

హరిః ఓమ్. అస్య శ్రీనారాయణహృదయస్తోత్రమ
భార్గవఋషిః, అనుష్టుప్ఛన్దః, లక్ష్మీ
దేవతా లక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థే జపే

ఆథ న్యాసమ్.

ఓం నారాయణః పరంజ్యోతిరితి అఙ్గుష్ఠాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరంబ్రహ్మేతి తర్జనీభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరో దేవఇతి మధ్యమాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరంధామేతి అనామికాభ్యాంనమః.
ఓం నారాయణః పరోధర్మఇతి కనిష్ఠికాభ్యాంనమః.
ఓం విశ్వం నారాయణస్సాక్షాదితి కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంన
ఓం నారాయణః పరంజ్యోతిరితి హృదయాయనమః.
ఓం నారాయణః పరంబ్రహ్మేతి శిరసేస్వాహా.
ఓం నారాయణః పరో దేవఇతి శిఖాయైవౌషట్.
ఓం నారాయణః పరంధామేతి కవచాయహుమ్.
ఓం నారాయణః పరోధర్మఇతి నేత్రాభ్యాంవౌషట్.
ఓం విశ్వం నారాయణస్సాక్షాదితి అస్త్రాయఫట్.